

Raport
zespołu oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej w dniach 21 – 22 stycznia 2011 r. na Wydziale
Pedagogicznym Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. Józefa Rusieckiego
w Olsztynie dotyczącej oceny jakości kształcenia
na kierunku „pedagogika”
na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia

Informacje wstępne.

1. Skład Zespołu Oceniającego.

Wizytację przeprowadził Zespół Oceniający w składzie: prof. dr hab. Bogusław Śliwowski (przewodniczący, członek PKA I kadencji), dr hab. Dorota Klus-Stańska (ekspert PKA); dr hab. Roman Leppert (ekspert PKA), mgr Jakub Kozieł (ekspert ds. formalno - prawnych PKA) i Piotr Kulczycki (przedstawiciel PSRP).

2. Krótka informacja o procesie przygotowania do wizytacji i jej przebiegu.

Państwowa Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku, w związku z upływem terminu na jaki została wydana pozytywna ocena jakości kształcenia.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Władze Uczelni stworzyły bardzo dobre warunki do pracy zespołu wizytującego.

Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię Raportu Samooceny, przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji dotyczącej: organizacji Uczelni, spraw kadrowych oraz toku studiów, a także rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, jego pracownikami i studentami ocenianego kierunku.

Załącznik Nr 1 - Podstawa prawna wizytacji.

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy.

1. Ocena misji i strategii uczelni, pozycji uczelni w środowisku oraz jej roli i miejsca na rynku edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia jakości kształcenia i ocenianego kierunku studiów.

Olsztyńska Szkoła Wyższa im. Józefa Rusieckiego kształci na poziomie wyższym młodzież pochodzącą z ubogiej części Polski w zakresie zawodów o dużym społecznym zapotrzebowaniu zarówno w regionie, jak i w kraju oraz za granicą. Zgodnie z Uchwałą Senatu OSW z dnia 13 grudnia 2007 r. (nr 1/07/08), dotyczącą wdrażania Procesu

Bolońskiego określono „Misję i strategię kształcenia oraz kwalifikacje absolwentów Wydziału Pedagogicznego”. Istotą przyjętej misji jest stworzenie młodzieży w tym regionie szans na zdobycie zawodu i znalezienie pracy zgodnej ze studiowaną specjalnością, podniesienie jej statusu społecznego, a także – biorąc pod uwagę znakomite warunki infrastrukturalne i prowadzone inne kierunki studiów - propagowanie wśród studentów i mieszkańców Olsztyna zdrowego stylu życia. Słusznie założono, by osoby mające kontakt z Uczelnią, jej wyposażeniem, urządzeniami, sprzętem i kadrą dydaktyczną miały możliwość podejmowania świadomych działań związanych ze swoim zdrowiem, ciałem i duchem. Tak sformułowana misja nie ma charakteru deklaratywnego czy formalnego, ale wpisuje się w realia regionu i kwalifikacje kadry akademickiej. Kształcenie na kierunku pedagogika jest tu potrzebne i zgodne z możliwościami znalezienia na rynku pracy zatrudnienia przez jego absolwentów.

2. Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów, zwanej dalej jednostką, określonych przepisami wewnętrznymi uczelni i podejmowanych działań z obowiązującymi powszechnie przepisami prawa.

Organy Uczelni oraz organ Wydziału zostały powołane zgodnie z przepisami wewnętrznymi Uczelni. Skład Senatu jest zgodny z przepisami powszechnie obowiązującymi oraz Statutem Uczelni. Uczelnia wypełnia ustawowy obowiązek (określony w art. 61 ust. 3 Ustawy) udziału przedstawicieli studentów na poziomie 20% w składzie Senatu OSW.

Uczelnia wypełnia ustawowy obowiązek obecności przedstawicieli studentów w komisjach dyscyplinarnych, natomiast nie spełnia części określonych w Ustawie wymogów dotyczących udziału studentów i ich przedstawicieli w ciałach kolegialnych – na Uczelni mimo struktury wydziałowej, nie ma reprezentacji Wydziału, w skład której wchodziłoby studenci. Opinie dotyczące Regulaminu Studiów i Regulaminu Pomocy Materialnej powinny zostać przedstawione w formie dokumentów uchwalonych przez organ uchwałodawczy.

Zakres spraw regulowanych uchwałami Senatu jest zgodny z jego statutowymi oraz ustawowymi kompetencjami. Senat wywiązał się z obowiązku ustawowego w zakresie art. 169 ust. 2 ustalając warunki i tryb rekrutacji oraz formy studiów na poszczególnych kierunkach, podając uchwałę do wiadomości publicznej nie później niż do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego uchwała dotyczy, i przesyłając ją ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego.

Senat wywiązał się także z obowiązku wynikającego z art. 130 ust. 2 ustawy, tj. określił zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla

poszczególnych stanowisk, oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych. Wysokość pensum dydaktycznego została określona w sposób zgodny z art. 130 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).

Rektor jest zatrudniony w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy na podstawie umowy o pracę i w prawidłowy sposób wywiązuje się z obowiązków wynikających z art. 35 ust. 1 ustawy.

Opłaty za wydawane dokumenty zostały ustalone przez Rektora zgodnie z ustaleniami § 20 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634).

Z obowiązków dla podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni określonych art. 68 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym wywiązuje się Senat Uczelni, zatwierdzając plany i programy studiów prowadzonych w ramach poszczególnych kierunków.

Zgodnie z przepisami art. 76 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym Dziekan jest zatrudniony w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Z obowiązku nakładanego w art. 130 ust. 5 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym na kierownika jednostki organizacyjnej, tj. ustalenia szczegółowego zakresu i wymiaru obowiązków nauczycieli akademickich, wywiązuje się Dziekan.

Regulamin Studiów jest skonstruowany w sposób właściwy z punktu widzenia spraw studenckich i został zaopiniowany przez trzy osoby należące do Samorządu Studenckiego. Pod wydaną opinią nie figuruje stanowiska opiniujących. Zgodnie z artykułem 161 ustęp 2 Ustawy opinię na temat regulaminu studiów wydaje uczelniany organ uchwałodawczy Samorządu. Samorząd wizytowanej Uczelni nie posiada organu uchwałodawczego, w związku z tym opinię powinien wydać jedyny organ kolegialny – Zarząd Samorządu Studenckiego OSW. Zasady odpłatności za usługi edukacyjne nie budzą wątpliwości w zakresie umów pomiędzy studentem a Uczelnią.

3. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych i dydaktycznych.

Na Uczelni nie funkcjonuje rada podstawowej jednostki organizacyjnej, w przypadku wizytowanego kierunku – Rada Wydziału Pedagogiki. W ramach Wydziału Pedagogicznego funkcjonują trzy Zespoły dydaktyczne: Zespół Pedagogiki, Turystyki i Rekreacji oraz Filozofii i Socjologii. Statut Uczelni nie przewiduje tego typu jednostek, ani też związanych z nimi zadań, toteż ich działanie jest regulowane oddolną aktywnością pracowników. Biorąc pod uwagę to, że część samodzielnej kadry naukowej, wokół której powinni skupiać się

młodzi pracownicy naukowcy, jest spoza tego regionu i dodatkowo jeszcze część jest obciążona podstawowymi obowiązkami akademickimi z tytułu zatrudnienia w innych uczelniach, to powołany Zespół Pedagogiki ma charakter doraźny. Nie przedstawiono ani planów pracy takiego Zespołu, ani ich wyników, toteż nie wpływa on na dynamizowanie rozwoju naukowego nauczycieli akademickich i politykę kształcenia w tej Uczelni. Zapewne przy intensywniejszym rozwoju Wydziału, zwiększeniu stanu zatrudnienia mógłby spełniać rolę podstawowej jednostki organizacyjnej na Wydziale. Tymczasem wszystkie sprawy związane z zadaniami naukowymi, dydaktycznymi i rozwojowymi społeczności akademickiej odpowiedzialnej za kierunek „pedagogika” skupiają się na Wydziale.

W powołanym Zespole Pedagogiki brak jest studentów, w związku z czym są oni na szczeblu Wydziału prawnie pozbawieni możliwości wypowiedzania się w swoich sprawach, którą gwarantuje art. 67 ust. 4 Ustawy.

4. Informacja o liczbie studentów oraz ocena spełnienia wymagań określonych dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

Tabela nr 1.

Forma kształcenia	Liczba studentów	
	uczelni	jednostki
Studia stacjonarne	580	120
Studia niestacjonarne	2584	1045
Razem	3164	1165

Wnioski: Takw Uczelni, jak i w jednostce dominują studenci niestacjonarni w stosunku do studentów studiów stacjonarnych (odpowiednio 81,6% i 89,6), co jest charakterystyczne dla uczelni niepublicznych.

Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich.

Wydział Pedagogiczny kształci wyłącznie na kierunku „pedagogika” na poziomie studiów I i II st. (pozytywna ocena PKA na studiach I stopnia z 18.11.2004 r.). Jednostka nie posiada uprawnień do nadawania stopni naukowych.

5. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów.

Tabela nr 2.

Poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów studiów		Razem
		stacjonarnych	niestacjonarnych	
I stopnia	I	29	128	157
	II	40	211	251
	III	51	313	364
	IV	-	-	-
II stopnia	I	-	163	163
	II	-	230	230
Razem		120	1045	1165

Wnioski: Misja uczelni ma charakter wyraźnie oświatowy, toteż w pełni uzasadnione jest prowadzenie w niej studiów na kierunku "pedagogika". Dominują na nim studenci studiów niestacjonarnych (blisko 90%), i jest to tendencja stała. Dostrzegalny jest zmniejszający się w ostatnich trzech latach nabór studentów na studia stacjonarne i niestacjonarne na ocenianym kierunku. Natomiast na studiach stacjonarnych drugiego stopnia Uczelnia nie przeprowadziła dotychczas skutecznego naboru, ze względu na brak chętnych osób.

Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja.

1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta.

1.1 Ocena zgodności określonej przez uczelnię sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie oraz struktury kwalifikacji absolwenta z przyjętymi w ramach Procesu Bolońskiego tzw. deskryptorami efektów kształcenia, tj. czy zakładane cele kształcenia oraz kompetencje ogólne i specyficzne, które uzyskują absolwenci odnoszą się do wiedzy, umiejętności i postaw, w tym umiejętności stosowania w praktyce zdobytej wiedzy, dokonywania ocen i formułowania sądów, komunikowania się z otoczeniem, kontynuacji kształcenia przez całe życie, a także czy przewidziano udział pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia oraz uwzględniono potrzebę dostosowania kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy.

Specjalności na studiach I stopnia są realizowane w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Są to *pedagogika resocjalizacyjna, animacja turystyki i rekreacji, pedagogika obronna i survival, pedagogika terapeutyczna, wczesna edukacja i gimnastyka korekcyjno-kompensacyjna*. Dla oceny efektów kształcenia kluczowe są w rozumieniu ogólnym standardy, a w szczegółowym, wypracowanym przez uczelnię, zawierające misję, wizję, sylwetkę absolwenta oraz strategię kształcenia na kierunku. Niestety na Wydziale brak jest jasnej wizji roli Wydziału w planowaniu jego rozwoju i nie ma opracowanych sylwetek absolwentów

wszystkich specjalności na kierunku „pedagogika” (pedagogika resocjalizacyjna, animacja turystyki i rekreacji, pedagogika terapeutyczna, pedagogika szkolna i edukacja komputerowa, - pedagogika obronna i survival, wczesna edukacja i gimnastyka korekcyjno–kompensacyjna),co utrudnia ocenę efektów kształcenia.. W Raporcie znajdujemy jedynie na s. 30 ogólną sylwetkę absolwenta Wydziału („Struktura kwalifikacji absolwenta – sylwetka absolwenta dla prowadzonych poziomów kształcenia”) bez zróżnicowania specjalnościowego. Przy czym sylwetka dla studiów I stopnia jest skrótem zawartości treści na temat kwalifikacji absolwenta kierunków pedagogicznych, zawartych w standardach kształcenia dla kierunku studiów: pedagogika, a dla studiów II stopnia właściwie powtórzeniem możliwych miejsc pracy wymienionych w standardach. Pominięto istotny punkt standardów zgodnie, z którym „Absolwent uzyskuje podstawowe kwalifikacje zawodowe zależne od wybranej specjalności, z możliwością orientacji na konkretną specjalność pedagogiczną”, co oznacza, że niezbędne jest odrębne i jednoznaczne określenie sylwetki absolwenta dla każdej specjalności, wraz z kompetencjami pedagogicznymi, w które w wyniku studiów zostanie wyposażony i zdefiniowaniem stanowisk pracy, do zajmowania których uzyska kwalifikacje. Studenci o uzyskanych kwalifikacjach i możliwych miejscach pracy dowiadują się dopiero z suplementu do dyplomu. Trudno jest ustalić na jego podstawie, do wykonywania jakich zawodów przygotowani są absolwenci poszczególnych specjalności. Nie prowadzi się naukowych analiz potrzeb lokalnego rynku w zakresie popytu na pedagogów powyższych specjalności.

Załącznik dodatkowy nr 1a.

Konkluzja: Sylwetka absolwenta studiów I i II stopnia na kierunku „pedagogika” jest wprawdzie zgodna z standardami kształcenia dla kierunku „pedagogika”, ale w związku z tym, że Uczelnia już po przyjęciu studentów na kierunek studiów i po wstępnym kształceniu ogólnopedagogicznymrekrutuje ich na poszczególne specjalności, zachodzi potrzeba określenia sylwetki absolwenta dla każdej z nich. Należy też określić zawody do wykonywania, których przygotowani są absolwenci danej specjalności. Obecny stan rzeczy uniemożliwia ustalenie, czy kwalifikacje absolwenta są dostosowane do oczekiwań rynku pracy

1.2 Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad rekrutacji na studia II stopnia.

Uchwała Senatu Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. Józefa Rusieckiego z dnia 18 grudnia 2008 r. (nr 4/08/09) czytelnie określa warunki przyjęcia na I rok studiów I i II stopnia. W Raporcie samooceny jest zapis, który nie znajduje potwierdzenia w przywołanej wyżej uchwale rekrutacyjnej, przyjmuje się bowiem na studia II stopnia osoby, które mają niższą ocenę od wskazanej w uchwale rekrutacyjnej oceny minimalnej. Załącznik dodatkowy nr Ib. Natomiast w teczках studentów przyjętych na drugi stopień studiów brak jest suplementów wydanych absolwentom studiów I stopnia.

Konkluzja: Należy prowadzić nabór na studia zgodnie z przyjętymi kryteriami oraz uzupełnić w dokumentacji osób przyjętych na studia II stopnia suplement studiów I stopnia.

1.3 Ocena realizacji programu studiów, z punktu widzenia zgodności realizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia, tj. czy przyjęte rozwiązania programowe umożliwiają osiągnięcie każdego z deklarowanych celów kształcenia sformułowanych w sylwetce absolwenta oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, a także ocena spełnienia wymagań określonych w standardach, w tym analiza porównawcza planów studiów i programów kształcenia z obowiązującymi w czasie ich realizacji standardami. Ocenie podlegają również: sekwencja przedmiotów, oferta zajęć do wyboru i stopień internacjonalizacji kształcenia.

Brak opracowanych sylwetek absolwenta dla poszczególnych specjalności uniemożliwia ustalenie zgodności realizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia. Na akredytowanym kierunku realizowane są treści kształcenia przewidziane w standardach dla kierunku pedagogika w zgodnym ze standardami wymiarze kształcenia ogólnego, podstawowego i kierunkowego. Brak sylwetek absolwentów sprawia, że niemożna ocenić stopnia zrealizowania celów kształcenia specjalnościowego. Zarówno na studiach I, jak i II stopnia brakuje jednak określenia wymiaru i sposobu wyboru przez studentów przedmiotów fakultatywnych.

Na studiach II stopnia o specjalności pedagogika promocji zdrowia przewidziano dwa przedmioty wyrównawcze: dydaktykę i teorię wychowania. Takie rozwiązanie jest niezrozumiałe. Nie określono bowiem tego, co udział w nich ma wyrównywać. Jednocześnie obu przedmiotom nie przypisano punktów ECTS.

Analiza sylabusów przedmiotów, w ramach których realizowane są przewidziane standardami treści kształcenia wykazała, że w większości zawierają one wymagane zagadnienia. Jedynie w przypadku przedmiotu pedagogika ogólna, który jest realizowany na studiach II stopnia, stwierdzono rozbieżność pomiędzy treściami przewidzianymi w standardach a treściami

przewidywanymi do realizacji zgodnie z sylabusem. Nieprawidłowo określono w tym przypadku cele i zadania przedmiotu („opanowanie podstawowej wiedzy pedagogicznej” – gdyż cel jest ogólnikowy, nie odnoszący się do treści z zakresu pedagogiki ogólnej. Natomiast treści programowe i wskazana literatura nie korespondują z zagadnieniami pedagogiki ogólnej.

Konkluzja: Brak możliwości ustalenia, czy przedmioty ujęte w planach studiów w zakresie kształcenia specjalnościowego umożliwiają realizację założonych celów kształcenia, skoro nie ma sylwetek absolwentów dla wszystkich specjalności. Zmiany wymagają drobne nieprawidłowości w planach studiów oraz sylabusach przedmiotów.

1.4 Ocena systemu ECTS.

System punktacji ECTS zarówno na studiach I jak i II stopnia jest zgodny ze standardami kształcenia dla kierunku pedagogika (Załącznik dodatkowy Id). We wszystkich przypadkach spełnione są wymogi dotyczące liczby punktów ECTS dla przedmiotów obejmujących treści podstawowe i kierunkowe, jakie zostały określone w standardach kształcenia dla kierunku pedagogika.

Konkluzja: system punktów ECTS mieści się w obowiązującym standardzie. Wskazane jest wyeliminowanie rozbieżności pomiędzy studiami stacjonarnymi i niestacjonarnymi na specjalności animacja turystyki i rekreacji.

1.5 Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej.

Pracownicy dydaktyczni wizytowanego kierunku są według studentów ludźmi obowiązkowymi, którzy poważnie i profesjonalnie podchodzą do pracy. Nie zdarzają się spóźnienia, zaś o nieobecnościach pedagogów informują studentów z wyprzedzeniem. Zajęcia, które się nie odbyły, są odrabiane. Na początku każdego semestru studenci otrzymują informacje o wymaganiach obowiązujących na egzaminach i zaliczeniach przedmiotów. Jeśli zachodzą zmiany w tych ustaleniach, są one zawsze na korzyść studentów. Studenci wypowiadają się o swoich pedagogach z atencją, określają ich jako osoby dotrzymujące umów.

Studenci pozytywnie oceniają program studiów. Ofertę przedmiotów fakultatywnych oceniają wysoko. Sylabusy zajęć dostępne są w dziekanacie.

Plan zajęć studenci określają jako poprawnie skonstruowany. Według nich dziekanat konsultuje jego ostateczną konstrukcję ze studującymi.

Praktyki zawodowe odbywają studenci wizytowanego kierunku we wszelkiego rodzaju placówkach oświatowych i ośrodkach wychowawczych.

Studenci pozytywnie oceniają system opieki naukowej i dydaktycznej OSW. Należy jednak zwrócić uwagę na niepokojący fakt braku jakiejkolwiek wiedzy o programie wymiany Erasmus. Pytani, nie wiedzieli, kto na Uczelni zajmuje się koordynacją programu i w jaki sposób mogą pogłębić swoją wiedzę o wymianie. Uczelnia powinna zwiększyć swoje działania w tym zakresie i aktywnie wesprzeć mobilność swoich studentów: zapewnić wszelkie niezbędne informacje o dostępnych programach wymiany i wyznaczyć osobę odpowiedzialną na Uczelni, do której studenci mogliby zwracać się z wszelkimi pytaniami w tej materii.

Konieczne jest opracowanie sylwetek absolwentów i wyeliminowanie wskazanych uchybień czy rozbieżności w przypisaniu zajęciom punktów ECTS oraz w planach i sylabusach. Uczelnia powinna podpisać umowy z zagranicznymi szkołami wyższymi w krajach Unii Europejskiej, by w ramach Erasmusa była możliwa wzajemna wymiana studentów i nauczycieli akademickich. Skoro jest powołany Wydział, to powinna być powołana Rada, w skład której weszłyby nie tylko pracownicy, ale i studenci lub też należałoby włączyć do opiniodawczych prac Zespołu Pedagogiki także studentów.

2. Analiza i ocena efektów kształcenia.

2.1. Ocena systemu weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów.

Weryfikacja etapowych osiągnięć studentów na ocenianym kierunku studiów jest realizowana w różnych postaciach. Z informacji uzyskanych od Dziekana Wydziału, pracowników oraz studentów wynika, że stosowane są tradycyjne akademickie formy weryfikacji wiedzy. Polegają one na wykonywaniu przez studentów zleconych im zadań, zaliczaniu kolokwiiów, zdawaniu egzaminów (pisemnych i ustnych). Ustalono, że najczęściej egzaminy mają formę pisemną, często stosowane są testy. Sposób oceniania nie jest przedmiotem krytycznej refleksji wśród pracowników, skoro jedni wykładowcy stosują zasadę indywidualizacji w tym zakresie, a większość spośród nich wystawia niemalże wszystkim egzaminowanym tę samą ocenę. (Załącznik dodatkowy IIa).

Analiza przedstawionych podczas wizytacji protokołów zaliczeniowych wskazuje, że na ocenianym kierunku występują wszystkie możliwe sytuacje związane z ocenianiem studentów: zaniżanie ocen, zawyżanie ocen, ocenianie w sposób adekwatny i zróżnicowany.

Konkluzja: na akredytowanym kierunku stosowane są tradycyjne akademickie formy weryfikacji wiedzy. Wskazane jest zwrócenie większej uwagi na weryfikację etapowych

osiągnąć studentów oraz jej efekty. Przedmiotem zainteresowania władz Wydziału powinny stać się przyczyny braku zróżnicowania ocen uzyskiwanych przez studentów podczas zaliczeń i egzaminów.

2.2. Analiza skali i ocena przyczyn odsiewu.

Z przedstawionych danych wynika, że na studiach stacjonarnych I stopnia w trakcie trzech lat studiów skreślonych zostało 14 studentów (8,13%), na studiach niestacjonarnych I stopnia 94 studentów (11,5%), na studiach niestacjonarnych II stopnia 22 studentów (4,68%). Wśród przyczyn odsiewu studentów akredytowana jednostka wskazała:

- na studiach stacjonarnych rezygnację ze studiów oraz niewypełnianie wymogów formalnych (brak wymaganych zaliczeń i egzaminów, niewnoszenie czesnego);
- na studiach niestacjonarnych rezygnację ze studiów (spowodowaną niemożnością pogodzenia obowiązków zawodowych ze studiowaniem, wyjazdem z kraju lub przyczynami osobistymi).

Konkluzja: Skala i przyczyny odsiewu są typowe dla studiów pedagogicznych realizowanych w uczelni niepublicznej. Najwyższy procent studentów skreślonych występuje na studiach niestacjonarnych I stopnia, najniższy na studiach niestacjonarnych II stopnia.

2.3. Ocena zasad dyplomowania, w tym wewnętrznych uregulowań prawnych w tym zakresie, dotyczących m.in. zasad ustalania i wyboru tematów prac, wyboru opiekunów i recenzentów, przeprowadzania egzaminów dyplomowych oraz działań zapobiegającym patologiom, a także losowo wybranych prac dyplomowych.

Zasady dyplomowania (w tym zasady ustalania i wyboru tematów prac, wyboru promotorów i recenzentów, przeprowadzania egzaminów dyplomowych) określa Regulamin studiów (część czwarta „Prace i egzaminy dyplomowe” paragrafy 18-22). Opisane w Raporcie samooceny „Zasady dyplomowania” nawiązują do Regulaminu studiów. Podczas wizytacji stwierdzono brak innych uregulowań w tej kwestii.

Podczas pobytu w Uczelni zespołu wizytującego przedstawione zostały tematy prac dyplomowych realizowanych w latach poprzednich, nie przedstawiono tematów prac realizowanych w bieżącym roku akademickim przez studentów III roku studiów I stopnia, studentów II roku studiów II stopnia mimo, że – zgodnie z Regulaminem studiów – „temat pracy magisterskiej powinien być ustalony co najmniej na dwa semestry przed wynikającym z planu zakończeniem studiów, a w przypadku pracy licencjackiej – co najmniej semestr przed

wynikającym z planu zakończeniem studiów” (par. 18 pkt 9). Niezgodnie z Regulaminem studiów (par. 18 pkt 4) przygotowywane są niektóre prace magisterskie na studiach II stopnia pod kierunkiem nauczyciela ze stopniem doktora. Zgodnie z opisem przedstawionym w Raporcie samooceny „Tematy prac dyplomowych zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia muszą spełniać wymogi formalne związane z jakością kształcenia, dlatego przedstawiane są do akceptacji dziekanowi Wydziału” (s. 42).

Poddane ocenie wybrane losowo prace dyplomowe napisane są zgodnie z ujednoliconym wzorem wdrożonym w Uczelni zgodnie z wytycznymi Zespołu Kierowniczego w roku akademickim 2006/2007. Dzięki temu ocenione losowo prace licencjackie i magisterskie pod względem technicznym, poza jednym przypadkiem, spełniają standardy techniczne.

Jednak strona merytoryczna prac budzi znacznie więcej wątpliwości. Oceny dokonano na podstawie analizy wykazów tematów prac oraz szczegółowej oceny losowo wybranych prac licencjackich i magisterskich.

Do najpoważniejszych braków i nieprawidłowości należy zaliczyć:

- widoczną niewydolność systemu kontroli tematyki prac: wiele z nich to prace niepedagogiczne, które nie mają żadnego związku ze studiowanym kierunkiem. Znaczna liczba tematów, zwłaszcza ze specjalności *animacja turystyki i rekreacji* oraz *pedagogika obronna i survival* jest bez związku z pedagogiką. Nie spełnia zatem wymogów Standardów i nie jest zgodna z deklarowanymi kwalifikacjami absolwentów kierunku pedagogika.
- Poza pedagogami promotorami prac licencjackich i magisterskich są też, choć nieliczne, osoby z innych dziedzin nauki niż humanistyczne. Innymi słowy, osoby mające niższe kompetencje pedagogiczne niż ich podopieczni-studenci, którzy mają już za sobą kilka lat studiów pedagogicznych (są to m.in.: specjaliści nauk ekonomicznych czy nauk rolniczych).
- Rozległe fragmenty prac stanowią duże fragmenty skopiowanych tekstów ze stron internetowych. Świadczy to o niesamodzielności w ich pisaniu i braku kontroli promotorów w tym zakresie. Wydział nie jest wyposażony w systemem kontroli Antyplagiat lub nie wykorzystuje innych form kontroli rozpraw pod kątem przestrzegania przez studentów praw autorskich, dopuszczając je do obrony.
- Rozdziały teoretyczne oparte są na przestarzałej literaturze, której odnośnienie do nowych zjawisk społeczno-kulturowych, powstałych w wyniku transformacji ustrojowej oraz dynamicznych zmian zachodzących na rynku i w kulturze, jest nietrafne. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że rozdziały pochodzą z prac magisterskich pisanych przed laty przez

inne osoby. Należy przypuszczać, że tego rodzaju nieprawidłowościom sprzyja niski wkład koncepcyjny promotora w założenia teoretyczne pracy i ich analizę.

Drobniejsze uchybienia, choć też wpływające na niską jakość końcowych efektów kształcenia, to:

- Rozdziały metodologiczne pisane są nie jako prezentacja własnej koncepcji badań studenta, ale w taki sam sposób jak rozdział teoretyczny. Zamieniają się w analizę literatury z zakresu metodologii, a opis i uzasadnienie własnego projektu badawczego ogranicza się do minimum.
- Zdecydowanie dominują prace w osadzone w metodologii ilościowej. Nadużywana jest przy tym ankieta. Inne projekty badawcze, choć bardzo wskazane, niemal nie występują.
- Dominacji paradygmatu ilościowego nie towarzyszy spełnianie jego wymogów: w większości prac brak jest jasno określonych zmiennych i ich wskaźników. Nie są wyjaśnione techniki doboru próby. W analizie danych stosowane są jedynie przeliczenia procentowe, brak jest choćby najbardziej elementarnych testów statystycznych, jak chi kwadrat. Wnioskowanie w takim przypadku jest bardzo obciążone ryzykiem błędu i wdraża studentów do nadinterpretacji i formułowania błędnych konkluzji. W żadnej z prac nie sprawdzono normalności rozkładu wyników, co może generować zagęszczenie artefaktów. Innymi słowy, badania ankietowe są realizowane na poziomie potocznym i w oparciu o potoczną wiedzę pseudo-metodologiczną. Tego rodzaju ankiety jest w stanie przeprowadzić uczeń szkoły średniej bez żadnego przygotowania akademickiego.
- Powszechną praktyką jest wymienne recenzowanie prac (jedna osoba recenzuje drugiej), co może obniżać rzetelność ocen, a przy dużej liczbie zatrudnionej na Wydziale kadry nie jest uzasadnione.
- Niektóre recenzje są pozorne, nie odnoszą się merytorycznie do treści pracy, bywa, że składają się wręcz z pojedynczych słów typu „poprawne”, „bez zastrzeżeń”. Nie zawierają uzasadnienia wystawionej oceny. Trzeba jednak też podkreślić, że niektóre z recenzji są wzorowe, merytoryczne, oceniające, wnikliwe.

Załącznik dodatkowy IIb.

W par. 21 pkt 2 Regulaminu studiów zapisano, że „Na egzaminie dyplomowym student powinien wykazać się wiedzą: 1) z zakresu tematyki pracy dyplomowej, 2) z przedmiotów związanych z tematem pracy”. Taki zapis redukuje znaczenie egzaminu dyplomowego ograniczając jego zakres jedynie do problematyki podejmowanej przez studenta w przygotowanej przez niego pracy dyplomowej. Zgodnie z tradycją akademicką jedno z pytań powinno dotyczyć kwestii teoretyczno-metodologicznych, drugie przedmiotów

kierunkowych, trzecie pracy dyplomowej. Wskazana byłaby zmiana zapisu w punkcie Regulaminu studiów dotyczącym wiedzy, jaką powinien wykazać się student.

Końcowy wynik studiów obliczany jest według reguł zapisanych w punkcie 2 i 3 paragrafu 22 Regulaminu studiów. Przewiduje on, że końcowy wynik stanowi suma trzech składników (0,7 średniej ocen przewidzianych planem studiów, 0,2 oceny pracy dyplomowej, 0,1 oceny z egzaminu dyplomowego). Analiza protokołów egzaminów dyplomowych wskazuje na nieprawidłowy sposób obliczania jednego ze składników końcowego wyniku (0,2 oceny pracy dyplomowej).

Prawdopodobnie przyczyną błędu jest zapis w protokole komisji egzaminu dyplomowego mówiący o 0,2 średniej oceny z pracy dyplomowej, podczas gdy poprawny zapis powinien brzmieć 0,2 oceny pracy dyplomowej. (Załącznik dodatkowy IIc)

W Uczelni podejmuje się działania zapobiegające nieprawidłowościom związanym z przygotowywaniem prac dyplomowych w formie składania przez studentów oświadczeń o tym, że są oni autorami przedstawianych prac oraz, że nie zostały naruszone dobra innych osób. Uczelnia nie stosuje systemu antyplagiatowego.

Niepokoi fakt, że promotorem wszystkich prac na specjalności *pedagogika obronna i survival* są dwie osoby (jedna to dr nauk wojskowych specjalność obrona terytorialna zatrudniony na umowę o dzieło; druga doktor nie objęty wykazem dołączonym do Raportu, o podobnych kwalifikacjach sądząc z tematów pisanych pod jego opieką prac).

Konkluzja: Prace dyplomowe nie budzą zastrzeżeń w aspekcie technicznym. Ich jakość merytoryczna jest jednak bardzo zróżnicowana, a liczba prac niespełniających elementarnych wymogów zbyt wysoka. Najpoważniejszymi brakami jest niepedagogiczność i niesamodzielność części prac. Wskazane jest podjęcie działań mających na celu eliminację wyżej wskazanych uchybień w zasadach dyplomowania, jakie obowiązują na ocenianym kierunku studiów.

Załącznik Nr 3 – Ocena poszczególnych losowo wybranych prac dyplomowych.

2.4. Ocena zdefiniowanych przez uczelnię efektów kształcenia, w tym ich zgodności ze standardami kształcenia i realizowanym programem.

Ogólna konstrukcja struktury i treści kształcenia oraz jego efektów na Wydziale Pedagogicznym Olsztyńskiej Wyższej Szkoły na kierunku pedagogika jest zgodna z zasadami Procesu Bolońskiego i standardami studiów na kierunku pedagogika. Dokumentujące to

sylabusy mają ujednoliczoną formę, przejrzystą strukturę, do przedmiotów podane są szczegółowe wymagania egzaminacyjne.

Wątpliwości budzą następujące kwestie, związane z relacją między studiowanym kierunkiem a specjalnością:

- specjalność *animacja turystyki i rekreacji* stanowi rodzaj eklektycznego zestawienia podstawowych i kierunkowych przedmiotów i treści pedagogicznych oraz niezwiązanych z pedagogiką (poza pedagogiką czasu wolnego i fakultetem - terapia przez turystykę) treści odnoszących się do turystyki i rekreacji. Między treściami pedagogicznymi i turystyczno-rekreacyjnymi nie widać żadnego związku merytorycznego. Za słabo jest rozbudowany pedagogiczny element animacji w stosunku do samej turystyki. Stąd pytanie, czy w zgodzie z wykazem nazw kierunków studiów określonych rozporządzeniu studia te nie są bardziej związane z kierunkiem turystyka i rekreacja, a niż z kierunkiem pedagogika?

- specjalność *pedagogika obronna i survival*. Survival to zespół strategii przetrwania. W skład treści specjalnościowych wchodzi takie przedmioty, jak: strzelectwo sportowe, łączność, samoobrona. Choć marketingowo brzmi to bardzo atrakcyjnie, jednak nie jest jasne, jakie ma to przełożenie na kształcenie pedagogiczne na poziomie uczelni wyższej. W takiej jak obecnie postaci mógłby być to raczej element kształcenia lub specjalność na kierunku wychowanie fizyczne.

Brakuje jasności co do niektórych uprawnień podawanych w suplemencie do dyplomu:

- specjalność *pedagogika szkolna i edukacja komputerowa*: wymienione jest również prowadzenie zajęć informatycznych, ale specjalność nie spełnia standardów nauczycielskich, a jedynie pedagogiczne.

- specjalność *pedagogika terapeutyczna*: wymienione są również kompetencje do prowadzenia gimnastyki korekcyjnej. Podobne wątpliwości budzi nowo prowadzona specjalność *wczesna edukacja i gimnastyka korekcyjno-kompensacyjna*. Zgodnie z wyjaśnieniem sformułowanym przez MEN (Departament Kształcenia i Doskonalenia Nauczycieli) DN-1 -AD-7012-50/06 Warszawa, 26 czerwca 2006 r. dla Kuratorów Oświaty w sprawie kwalifikacji nauczycieli wychowania fizycznego do prowadzenia zajęć z zakresu gimnastyki korekcyjnej, „w przypadku nauczycieli wychowania fizycznego, legitymujących się dyplomem ukończenia studiów magisterskich lub wyższych zawodowych na kierunku wychowanie fizyczne - w ocenie Ministerstwa - możliwe jest uznanie - na podstawie przepisów o kierunku zbliżonym - kwalifikacji do prowadzenia zajęć z zakresu gimnastyki korekcyjnej - o ile w trakcie studiów realizowane były zajęcia z zakresu gimnastyki korekcyjnej”. Władze

Wydziału nie posiadają (i nie znają) wykładni prawnej, która umożliwiłaby nadanie kwalifikacji w tym zakresie poza kierunkiem fizjoterapia lub wychowanie fizyczne.

Konkluzja: Ocena treści i efektów kształcenia jest nieco utrudniona z uwagi na brak dokumentu: sylwetka absolwenta. W Raporcie zawarto jedynie opis ogólnej sylwetki, która stanowi rodzaj kopii wymagań zawartych w standardach kształcenia dla kierunku pedagogika. Kwalifikacje specjalnościowe można odtworzyć jedynie na podstawie fragmentów suplementów do dyplomu, jednak nie jest to zgodne z obowiązującymi regulacjami prawnymi. Dwie specjalności: „pedagogika obronna i survival” oraz „animacja turystyki i rekreacji” wymagają merytorycznego dostosowania do kierunku pedagogika tak w zakresie przedmiotów specjalnościowych, jak i ich sylabusów.

3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego.

3.1 Ocena stosowanych metod dydaktycznych i trafności ich doboru ze zwróceniem szczególnej uwagi na metody i techniki kształcenia na odległość oraz technologie informatyczne, zakres i treść pracy własnej studenta, innowacyjność prowadzonych zajęć dydaktycznych, a także potrzeby osób niepełnosprawnych.

Oceny metod kształcenia dokonano na podstawie analizy sylabusów, hospitacji zajęć przeprowadzonej przez ekspertów PKA, spotkania ze studentami oraz dokumentacji hospitacji przeprowadzonych w ramach kontroli jakości kształcenia na Wydziale Pedagogicznym OSW. Na Wydziale jest zapewniona różnorodność metod, w tym stosowane są metody aktywizujące studentów. Wśród tych ostatnich wykorzystywane są: studenckie prezentacje, warsztaty twórcze, praca w małych grupach, dyskusja. Również, co warto podkreślić, niektóre wykłady mają charakter interaktywny, z elementami rozmowy, dyskusji, narracji, licznych egzemplifikacji z praktyki. Aktywizacja metodyczna jest jednak nierówno rozłożona na zajęciach u różnych prowadzących. Są osoby, które często podejmują próby unowocześniania swojego nauczania. Niektóre przedmioty mają szczególnie bogatą ofertę metodyczną, co z pewnością wpływa na przyrost praktycznych kompetencji studenta (przykładowo: *Warsztaty psychologiczne – profilaktyki uzależnień mikroedukacja*, „burza mózgów”, rzeźby, psychodramy, kwestionariusze, analiza grupowa, ćwiczenia umiejętności, projekcje filmowe, dyskusja). Z drugiej strony są też prowadzący, którzy nigdy lub prawie nigdy nie odchodzą od tradycyjnych form opartych na werbalnej dominacji nauczyciela i źródłach podręcznikowych.

Źródłem informacji o stosowanych metodach kształcenia są także sylabusy, choć w części z nich brakuje informacji na ten temat. W niektórych sylabusach metody podane są jedynie dla

formalnego spełnienia wymogu, o czym świadczy m.in. częste wymienianie obok siebie jako osobnych metod problemowej i poszukującej, choć jest to inna nazwa tej samej metody. Zdarza się, że jedyną metodą podaną w sylabusie jest wykład uczestniczący, mimo że w planie są też ćwiczenia. Na niektórych przedmiotach należałoby szczególnie uważnie opracować metody kształcenia, gdyż specyfika przedmiotu powinna stanowić rodzaj modelu opracowywania treści. Na przykład w sylabusie przedmiotu *Media w edukacji* nie ma informacji, jak prowadzący wykorzystuje media na swoim przedmiocie.

Korzystanie z technologii informatycznych jest włączone w proces dydaktyczny, a poziom informatyzacji procesu dydaktycznego stanowi jeden z elementów Wewnętrznego systemu zapewniania i oceny jakości kształcenia w OSW, jednak z uwagi na niedostępność Internetu w wielu częściach budynku występują w tym zakresie ograniczenia. Podczas spotkania z członkami Komisji Akredytacyjnej studenci informowali, że w czasie zajęć muszą czasem rezygnować z prezentacji przygotowanego materiału, gdyż wymagałby on połączenia z Internetem, którego nie można uzyskać. Biorąc pod uwagę siłę inwestycyjno-bazową Uczelni oraz fakt, że dostęp do Internetu jest również przedmiotem oceny zgodnie z Wewnętrznym systemem zapewniania jakości kształcenia, taki brak jest trudny do zrozumienia.

Uczelnia nie dysponuje odrębną ofertą programową kształcenia dla studentów niepełnosprawnych, ale – jak wynika z hospitacji - potrzeby osób niepełnosprawnych są brane pod uwagę w planowaniu zajęć. Czasem dzieje się to w zbyt formalny sposób. Studenci niestacjonarni informują o fakcie realizacji całodniowych zajęć w jednej małej sali, która wynika z planu z uwagi na studiującą osobę na wózku. O ile fakt wyboru łatwo dostępnego pomieszczenia należy uznać za dobrą decyzję Wydziału, o tyle rozmiar tej sali nie służy ani osobie, która przemieszcza się na wózku, ani pozostałym uczestnikom zajęć, uniemożliwia pracę w małych grupach, znacznie obniża poziom higieny pracy umysłowej.

Konkluzja: Na zajęciach realizowana jest zróżnicowana oferta metodyczna, co należy uznać za mocną stronę Wydziału w tym zakresie. Szczególną wartością jest wysoka aktywizacja studentów na części zajęć i wprowadzenie poszukujących metod kształcenia. Do słabości należy fakt, że część kadry nie modyfikuje tradycyjnych form przekazu oraz słabo wdrażany system wykorzystywania technologii informatycznych.

3.2 Ocena dostępności i jakości sylabusów.

Dostępność sylabusów

Studenci nie wiedzą o dokumencie o nazwie sylabus, chociaż wyrazili przekonanie, że informację o tym otrzymaliby w Dziekanacie, gdzie są zawsze rzetelnie i życzliwie traktowani. Informacje o literaturze do zajęć otrzymują od prowadzących. Władze Wydziału potwierdziły możliwość zapoznania się z sylabusami przez studentów.

Jakość sylabusów

Sylabusy na kierunku „pedagogika” mają ujednoliczoną formę i zawierają wszystkie wymagane elementy, w tym punkty „Umiejętności” i „Wymagania egzaminacyjne”. W wielu sylabusach umieszczono aktualną, a także najnowszą literaturę, co zapewnia studentom kontakt z najważniejszymi dokonaniem nauk społecznych. W wielu przypadkach zasób wskazanej literatury jest przemyślany i wyważony w stosunku do potrzeb przedmiotu i realnych możliwości studenta (jako pozytywne przykłady można wymienić, takie przedmioty jak: *Poradnictwo opiekuńczo-wychowawcze i społeczne, Kształtowanie środowiska wychowawczego domu i szkoły, socjoterapia, pedagogika opiekuńcza*, ale nie są to jedyne).

Niektóre sylabusy wymagają uzupełnień lub korekt:

- pod względem zdefiniowania umiejętności będących efektem kursu:

Umiejętności muszą mieć charakter operacyjny lub praktyczny, Tymczasem w wielu sylabusach występują wadliwie lub zbyt ogólnie wskazywane umiejętności, (np. „zdobycie wiedzy”, „zapoznanie się z pojęciami”, „zastosowanie wiedzy ...”, „zastosowanie opieki...”, „umiejętność analizy i syntezy wiedzy”, „umiejętność analizowania rzeczywistości...”, „poruszanie się na rynku pracy” itd.)

-pod względem uściślenia form zaliczenia:

W niektórych przypadkach, gdy prowadzący prowadzi i ćwiczenia i wykłady, brak jest wskazania, jak każda z tych form jest zaliczana.

- pod względem aktualności literatury

- pod względem liczebności literatury:

W niepokojąco licznych sylabusach literatura podana jako wymagana na zajęcia jest zdecydowanie zbyt obszerna i liczy ponad 20, a nawet ponad 30 pozycji. Należy to uznać za nieprofesjonalne pod względem pedagogicznym. Wykaz literatury przestaje być wskazaniem dla studenta, ponieważ jest oczywiste, że nie jest on w stanie z niej skorzystać. Dyskusyjne jest zwłaszcza masowe podawanie książek pod redakcją, które – poza nielicznymi wyjątkami - są trudne do wykorzystania w akademickiej edukacji kursowej.

Biorąc pod uwagę uchybienia stwierdzone w pracach dyplomowych przeanalizowano szczególnie dokładnie sylabusy z *metodologii, seminariów dyplomowych i podstaw statystyki*.

Załącznik dodatkowy nr II d:

Konkluzja:

Zatwierdzanie sylabusów ma charakter tylko formalny i nie jest zgodne z przedstawionymi w Raporcie procedurami opracowywania i doskonalenia programu kształcenia, składającymi się na wewnętrzny system zapewniania jakości, zgodnie z którymi programy opracowane przez pracowników: „Są analizowane pod kątem standaryzacji, kompletności oferty (program, literatura uwzględniająca najnowsze opracowania i publikacje autora z zakresu wykładanej problematyki), prawidłowości i trafności zaprogramowanych metod dydaktycznych i kryteriów oceny studentów. (...). Pomocne dziekanom wydziałów są przy tym działające w Uczelni zespoły dydaktyczne, które grupują wykładowców przedmiotów pokrewnych”.

3.3 Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk.

Zgodnie z planem studiów pierwszego i drugiego stopnia studenci zobowiązani są do odbycia praktyki zawodowej w szkołach lub placówkach prowadzących działalność zgodną ze specjalnością. Studenci ocenianego kierunku odbywają praktyki w szkołach, placówkach resocjalizacyjnych otwartych lub zamkniętych, placówkach opiekuńczo–wychowawczych, terapeutycznych lub zakładach leczniczych i pomocy społecznej. W dokumentacji Wydziału podawana jest wymagana liczba godzin praktyki równa 150 (na specjalności *wczesna edukacja i gimnastyka korekcyjno–kompensacyjna* jakodwuspecjalnościowej nauczycielskiej 180 godzin). Tymczasem ten wymiar godzin wynika ze standardów dla studiów nauczycielskich, standardy dla studiów na kierunku pedagogika stawiają wymóg praktyki nie krótszej niż 8 tygodni. 150 godzin w ciągu 8 tygodni to mniej niż 4 godziny dziennie w 5-dniowym tygodniu pracy. Nie ma zatem jasności, czy w tym zakresie Standardy są spełnione, gdyż Dziekan nie umiała wyjaśnić, na jakiej podstawie dokonano tego przeliczenia.

Realizacja programu praktyk zawodowych podlega udokumentowaniu przez opiekuna praktyk wyznaczonego przez placówkę, a także przez studenta w indywidualnym dzienniku praktyk. Uczelniani koordynatorzy praktyk odbywają spotkania z opiekunami praktyk i kierownikami placówek. Celem tych spotkań jest ocena organizacji praktyki i warunków, w jakich przebiega oraz ocena efektywności praktyki i możliwości osiągnięcia zakładanych celów.

Ze spotkania z koordynatorami praktyk wynika, że studenci samodzielnie załatwiają i organizują sobie kontakt z placówką, w której odbywają praktyki, najczęściej w miejscu zamieszkania. W razie problemów zgłaszają to koordynatorowi, który pomaga znaleźć miejsce w placówce, korzystając z własnych związków z instytucjami. Niektóre specjalności nie mają kłopotów ze znalezieniem miejsca realizacji praktyk (zwłaszcza biura podróży

chętnie w sezonie urlopowym korzystają z pomocy studentów). Problem z placówkami penitencjarnymi polega na przykład na tym, że niezbędna jest koordynacja czasowa (student na takiej praktyce nigdy nie może zostać sam). Z praktyk studenci przychodzą z wypełnionymi dziennikami na studiach stacjonarnych i kartami praktyk na studiach niestacjonarnych.

Poszczególni koordynatorzy opiekują się rocznikiem na studiach niestacjonarnych i specjalnością na stacjonarnych. Na Wydziale nie ma dokumentu określającego zadania opiekuna praktyk poza ich ogólnym wskazaniem w dokumencie powierzenia obowiązków. Ale są zatwierdzone regulacje odnoszące się do obowiązków studenta, w tym Regulamin praktyk studenckich oraz na poszczególnych specjalnościach instrukcje praktyk studenckich (na studiach I stopnia) i plan praktyki studenta oraz program praktyki zawodowej na studiach II stopnia.

Ze spotkania ze studentami wynika, że są zadowoleni z systemu praktyk, które uważają za bardzo przydatne i stwarzające w wielu przypadkach perspektywę zatrudnienia w placówce, w której odbyło się praktykę.

3.4 Ocena organizacji studiów (rozkład czasowy oraz obsada i koncentracja zajęć, sesje egzaminacyjne, analiza obciążeń studentów).

Zajęcia dydaktyczne realizowane na studiach stacjonarnych odbywają się w systemie 5-dniowym, a na studiach niestacjonarnych na zjazdach weekendowych z reguły dwa razy w miesiącu. Wykłady prowadzone są dla wszystkich studentów bez podziału na grupy, a inne zajęcia (ćwiczenia, warsztaty, seminaria) w grupach. Niektóre z zajęć, wymagające specyficznych sal dydaktycznych (np. warsztaty artystyczne) odbywają się w salach dostosowanych do tych wymogów. Studenci specjalności *animacja turystyki i rekreacji* zaliczają dwa obozy szkoleniowe - zimowy i obóz letni, a studenci specjalności *pedagogika obronna i survival* letni obóz szkoleniowy.

Zastrzeżenia może budzić długi cykl dnia: na studiach niestacjonarnych zjazdy są 2-dniowe i w ciągu obu dni zajęcia odbywają się od 8.00 do 20.00 bez przerwy obiadowej. W czasie spotkania z członkami zespołu wizytującego studenci studiów niestacjonarnych sformułowali ambiwalentne oceny wobec planowania zajęć. Studenci nie chcieliby wydłużenia terminów i zjazdów 2,5-dniowych, ale kwestionowali zasadność umieszczania w planach w drugiej połowie dnia obciążających przedmiotów w blokach 6 godzinnych. Analiza planów zjazdów nie potwierdziła uwag studentów. Wynika z niej, że w godzinach

popołudniowych planowane są najczęściej ćwiczenia, czasem wykłady z reguły w 2-godzinnych blokach przedmiotowych, w wyjątkowych przypadkach w 4-godzinnych. Można jedynie zakwestionować późne planowanie niektórych egzaminów, np. egzaminu z psychologii w dn. 29.05.2010 r. o godzinie 19.00 po całym dniu zajęć. Jednak jest to przypadek incydentalny.

3.5 Ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Przeprowadzone hospitacje zajęć dydaktycznych wskazują na zróżnicowany sposób ich prowadzenia. Różniły się znacząco pod względem nasycenia sytuacjami problemowymi, metodami aktywizacji studentów i umiejętnością stwarzania warunków do ich intelektualnego zaangażowania. Niepokoić może stosowanie metod podających w trakcie konwersatoriów (pedagogika specjalna) czy nużący sposób prowadzenia wykładów (pedagogika pracy). Walorem jest aktywizowanie studentów podczas warsztatów, pozwalające na kształtowanie umiejętności interpersonalnych.

Treści zajęć były zgodne z sylabusami. Zaczęły się punktualnie i panowała na nich dobra dyscyplina. Przeważał dobry klimat współpracy między prowadzącymi i studentami.

Organizacja i przebieg zajęć były zgodne z informacjami zawartymi w sylabusach przedmiotów. Nie budziły zastrzeżeń warunki, w jakich zajęcia się odbywały, punktualność ich rozpoczęcia, uczestnictwo w nich studentów i frekwencja.

Konkluzja:

Obsada zajęć przez doktorów, doktorów habilitowanych i profesorów nie budzi zastrzeżeń. Natomiast obciążenie niemal 20 magistrów wykładami jest niewłaściwe i pozostaje w sprzeczności z regulacjami prawnymi OSW. Plany zajęć są zgodne z oczekiwaniami studentów i pracowników, choć liczba godzin w ciągu dnia na studiach niestacjonarnych przy braku przerwy obiadowej budzi wątpliwości co do higieny pracy umysłowej.

Wydział niewątpliwie dysponuje potencjałem metodycznym i kadrami, z której część jest nastawiona na poszukiwanie szczególnie skutecznych form pracy ze studentami, aktywnego włączania ich w proces kształcenia i samowychowania. Jednak różnice w poziomie aktywizacji studentów są duże. Należałoby dążyć do ich zniwelowania i nasycenia również wykładów elementami problemowymi, konfliktami poznawczymi i interaktywnością. Zajęcia oparte na analizie problemów (nawet jeśli prowadzona była ona w warunkach bardziej tradycyjnej formy kształcenia) lepiej pozwalają na osiągnięcie celów edukacji akademickiej i zdobycie kompetencji wskazywanych w suplemencie do dyplomu.

Załącznik Nr 4 - Informacje dotyczące hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Wnioski. Brak sylwetek absolwenta uniemożliwia ocenę zgodności realizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia. Zadania „Wewnętrznego systemu zapewniania jakości” związane z pracami licencjackimi i magisterskimitypu: „Podkreślanie właściwej organizacji seminariów”, „stwarzanie możliwości omówienia standardów jakości prac” i „przypomnienie wymogów”, są niewystarczające. Brak jest klarownych zasad pisania prac magisterskich. Uchwała Senatu dotycząca rekrutacji jest nieprecyzyjna i wymaga zmiany. Wysoko ocenić należy system praktyk, poza wątpliwością co do ich wymiaru. Konieczne jest opracowanie sylwetek absolwenta dla poszczególnych specjalności kierunku pedagogika realizowanych przez Wydział. Przedmiotem troski władz Wydziału powinna być weryfikacja etapowych osiągnięć studentów, zwłaszcza występujący w przypadku niektórych przedmiotów brak zróżnicowania uzyskiwanych ocen z zaliczeń i egzaminów.

- Należy opracować jasną wizję koncepcji prac licencjackich i magisterskich na Wydziale oraz i włączyć ją do systemu wspierania jakości.

- Niezbędne jest urealnienie wynikających z Wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia procedur dotyczących zatwierdzania tematów prac dyplomowych, gdyż obecnie wykorzystywane są zupełnie nieszczelne. Należy wyeliminować brak związku tematów prac dyplomowych ze studiowanym kierunkiem oraz dostosować dobór promotorów na studiach II stopnia do regulaminowego zapisu dotyczącego egzaminu dyplomowego lub go zmienić.

- Opieka nad seminariami dyplomowymi winna być przydzielana osobom posiadającym kwalifikacje odpowiadające wymogom studiowanego kierunku.

- Konieczne jest rozwiązanie problemu plagiatów przed dopuszczeniem studentów do egzaminu magisterskiego.

- Warto promować realizację prac jakościowych i projektów badawczych, zwłaszcza powiązanych z praktykami, opartych o studia przypadków, analizę biografii, wywiady, obserwację uczestniczącą czy socjometrię, a w przypadku badań ilościowych należy podnieść jakość przygotowania w zakresie wykorzystywania statystyki w opracowywaniu wyników badań pedagogicznych i jej rozumienia w źródłach.

- Należy położyć nacisk na upowszechnianie wśród pracowników aktywizujących metod kształcenia studentów.

- Konieczna jest merytoryczna, a nie tylko formalna akceptacja przez Dziekan składanych przez pracowników sylabusów .

Część III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

1. Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia odnosząca się do:
 - 1) struktury organizacyjnej wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz stosowanej polityki i procedur w zakresie zapewnienia jakości,
 - 2) okresowych przeglądów planów i programów nauczania oraz ich efektów (np. adekwatności konstrukcji oraz treści realizowanych planów i programów nauczania w kontekście zamierzonych efektów kształcenia, uwzględnienie specyfiki poziomów kształcenia i form studiów, formalnych procedur zatwierdzania programów nauczania, udziału studentów w działaniach dotyczących zapewnienia jakości, opinii zwrotnych od pracodawców, przedstawicieli rynku pracy oraz innych organizacji),

Na Uczelni funkcjonuje od 2008 r. Wewnętrzny system zapewniania i oceny jakości kształcenia. Z Raportu wynika, że na działania z tym związane składają się: spotkania, określone procedury związane z programami kształcenia i ocena jakości zajęć. W zakresie spotkań są to spotkania władz Uczelni z nauczycielami akademickimi inicjujące rok akademicki, poświęcone wskazaniu zadań dydaktycznych do realizacji i wyników ewaluacji, trzy razy do roku spotkania dziekanów wydziałów z nauczycielami akademickimi prowadzącymi seminaria i proseminaria oraz z promotorami i recenzentami prac dyplomowych, cotygodniowe spotkania prorektora ds. dydaktyki z kierownikami dziekanatów oraz spotkania uczelnianych koordynatorów praktyk z opiekunami praktyk i kierownikami placówek w miejscu ich odbywania.

Obowiązują również ustalone procedury opracowania i doskonalenia programu kształcenia. Ich ważnym elementem jest ich ocena przez Dziekana, który ma do pomocy działające w Uczelni zespoły dydaktyczne, składające się z wykładowców pokrewnych przedmiotów. Odrębne procedury dotyczą przedkładania i zatwierdzania tematów prac dyplomowych. Zgodnie z nimi nad ich związkiem ze studiowaną dyscypliną czuwa Dziekan.

Oprócz spotkań i procedur zatwierdzania dokumentów związanych z kształceniem, na Uczelni obowiązuje system oceny zajęć w postaci hospitacji przeprowadzanych w ciągu roku akademickiego oraz studenckich ocen zajęć dydaktycznych, przeprowadzanych po zakończonym cyklu tych zajęć.

Jak wynika ze spotkania z kadrami Uczelni oraz spotkania ze studentami wyniki ewaluacji są upublicznione i brane pod uwagę przy rocznej ocenie pracowników naukowo-dydaktycznych oraz przydziale zajęć.

W Raporcie zawarto również informację o analizowaniu opinii o studiach w OSW nowo promowanych absolwentów, które formułowane są przeprowadzanych od kilku lat ankietach. Te działania są wpisane przede wszystkim w zakres zadań Biura Karier. Jednak Dziekan Wydziału nie posiada żadnych informacji na ten temat. Również z wypowiedzi kadry w czasie spotkania z członkami Zespołu wizytującego wynika, że nie wiedzą, by na Wydziale badano losy absolwentów.

Zdaniem studentów brakuje informacji o tym, w jaki sposób wykorzystywane są wyniki ankiet ewaluacyjnych zarówno, jeśli chodzi o opisane rozwiązanie systemowe, jak i obowiązującą praktykę. Uczelnia prowadzi dwa różne rodzaje ankiet: jedna dotyczy całości zjawisk związanych z obecnością studenta na uczelni: składa się na nią wiele pytań otwartych dotyczących samopoczucia studentów, bazy dydaktycznej i ogólnej oceny zajęć dydaktycznych. Druga przeprowadzana jest na zakończenie każdego zajęcia w danym roku akademickim i dotyczy oceny pracy pedagoga. Z przedstawionych wyników tej ostatniej ankiety można stwierdzić, że bierze w niej udział większość studentów, którzy na ogół bardzo pozytywnie oceniają swoich pedagogów (wyrzutowo zbadane zestawienia i poszczególne ankiety wskazywały oceny dobre i bardzo dobre).

Dodatkowym elementem Wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia są konkursy o studencką nagrodę naukową oraz na najlepszą pracę dyplomową powstałą w danym roku akademickim.

W ramach Wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia organizowane są spotkania pracowników naukowo-dydaktycznych, w czasie których „podkreślana jest właściwa organizacja i efektywność seminariów i proseminariów. Stworzona jest też możliwość omówienia podstawowych standardów jakości prac dyplomowych i oceny stopnia ich przygotowania. Spotkania te są też okazją do przypomnienia wymogów stawianych recenzjom prac dyplomowych”. Nie ulega wątpliwości, że ten element Wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia okazuje się niewydolny.

Można przypuszczać, że kadra jest tego świadoma, gdyż w czasie spotkania z nią uzyskano informację o podejmowanych nieformalnych dyskusjach nad charakterem przedmiotu *metodologia badań*, co dowodzi, zdaniem kadry, obecności refleksji nad jakością kształcenia. Jednak argument o dyskusjach był przedstawiany jako mocna strona Uczelni, bez wskazania słabości pisanych prac.

- 3) oceniania studentów (np. stosowanych form i kryteriów weryfikacji wiedzy oraz oceny wyników kształcenia),

Zarówno z dokumentacji (wybrane prace egzaminacyjne, protokoły ocen), jak i spotkania ze studentami wynika, że rezultaty kształcenia są kontrolowane i oceniane zgodnie z tradycyjnymi akademickimi wymaganiami. W większości przypadków oceny są dobrze zbilansowane, co sprzyja zachowaniu wyższego poziomu studiów. Jedynym uchybieniem są skośne wyniki egzaminów i zaliczeń u niektórych prowadzących, co może wskazywać na zbyt niskie lub zbyt wysoki próg trudności w stosunku do możliwości studentów i/lub jakości prowadzenia przedmiotu.

- 4) zapewnienia jakości kadry dydaktycznej (np. okresowych ocen pracowników, hospitacje, ankiet dla studentów oceniających zajęcia dydaktyczne, częstotliwość ankietyzacji),

Zapewnianie jakości kadry dydaktycznej jest wpisane w politykę kadrową Uczelni i realizowane przez system doboru kadry, hospitacje zajęć, ewaluację studencką i wynikającą z tego coroczną sumującą ocenę każdego pracownika.

Zdaniem Dziekan Wydziału system hospitacji zajęć działa sprawnie. Stosowana jest zasada, że starsi stanowiskiem pracownicy hospitują młodszych (adiunkci asystentów, doktorzy habilitowani adiunktów). Samodzielnych pracowników hospituje, choć rzadko, Dziekan lub Prorektor. Natomiast z Raportu wynika, że w ramach zapewniania jakości kształcenia wymóg hospitacji „Umożliwia (...) pomoc młodszyom pracownikom naukowo-dydaktycznym i pracownikom >niesamodzielnym<”. Również przegląd protokołów hospitacyjnych z ostatnich 3 lat wykazał, że zajęcia żadnego pracownika samodzielnego nie były hospitowane. Nawet hospitacje adiunktów należą do rzadkości i stanowią niewielki ułamek wszystkich hospitacji.

Ankieta ewaluacyjna, zwana na Wydziale dydaktyczną, jest bardzo skrótowa. Składa się w głównej części z 7 itemów (np. „Organizacja i wykorzystanie czasu zajęć”, „Zgodność zajęć z treściami programowymi”), które student ocenia w skali 5-stopniowej. Nie dostarcza to studentom możliwych kryteriów ewaluacji procesu kształcenia i nie umożliwia uzyskania dokładniejszych informacji o zajęciach. Nie uwzględnia się w tej ocenie pracy administracji uczelni. Już w roku akademickim 2008/2009, jak wynika z dokumentu zawierającego analizę ankiet dydaktycznych, stwierdzono, że „nie wszyscy studenci dobrze rozumieli zadawane pytania. Dodatkowych wyjaśnień przez prowadzących zajęcia wymagałoby wyjaśnienie np. określeń: dostępność w czasie konsultacji, organizacja i wykorzystanie czasu zajęć, gdyż nie wszyscy studenci rozumieli je zgodnie z intencją ankiety”. Ta obserwacja nie poskutkowała

niestety żadnymi korektami w latach następnych. Ankieta musi być tak sformułowana, by wypełniający ją nie musiał szukać wyjaśnień u innych osób.

- 4) form wsparcia studentów (np. informacji o wsparciu ze strony nauczycieli akademickich, w tym opiekunów roku oraz pracowników administracyjnych, ankiet dla studentów dotyczących pracy administracji),

Władze Wydziału i Uczelni są dostępne dla studentów, zaś relacje z nimi studenci określają jako pozytywne. Zastrzegają jednak, że rzadko są zmuszeni do bezpośredniego kontaktu z władzami, gdyż większość spraw załatwiają w dziekanacie, którego obsługę oceniają jako wzorową. Pracownicy dziekanatu są życzliwi i kompetentni, udzielają zawsze niezbędnych informacji w sposób wyczerpujący i przystępny.

- 5) stosowanego systemu informacyjnego (np. gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji o poziomie zadowolenia studentów oraz o wynikach kształcenia osiągniętych przez studentów, możliwościach zatrudnienia absolwentów itp.),

Nie ma zastrzeżeń do stosowanego systemu informacyjnego w OSW. Władze Wydziału gromadzą informacje o poziomie zadowolenia studentów oraz o wynikach kształcenia przez nich osiągniętych.

- 6) publikowania informacji (np. dostępu do aktualnych i obiektywnych informacji na temat m.in. oferty kształcenia, posiadanych uprawnień, stosowanych procedur toku studiów, planowanych efektów kształcenia).

Wysoko należy ocenić publiczną informację na temat aktualnych informacji o ofercie kształcenia, jak i posiadanych przez OSW uprawnień, stosowanych procedur w toku studiów czy planowanych efektów kształcenia. Uczelnia wydaje oprócz folderów informujących o ofercie dydaktycznej także Kwartalnik Akademicki „Dialog”, który jest w niej bezpłatnie upowszechniany, a ukazuje się regularnie. Tego typu wydawnictwa spotyka się najczęściej w uniwersytetach, dlatego należy docenić bogactwo źródeł o Uczelni jako wspólnocie akademickiej.

2. Opinie prezentowane na spotkaniach.

- 2.1. Opinie studentów na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni.

Studenci obecni na spotkaniu wykazali się dużą znajomością systemu ankietyzacji. Poinformowali o dwóch różnych rodzajach ankiet i opisali różnice pomiędzy nimi. Niestety nie umieli wskazać w jaki sposób wyniki ankiet wpływają na poprawę jakości kształcenia w OSW. W Olsztyńskiej Szkole Wyższej studenci licznie i aktywnie uczestniczą w ocenie jakości kształcenia wypełniając dwie odrębne ankiety. Niestety z uzyskanych informacji i przedstawionych dokumentów nie wynika w jaki sposób Uczelnia korzysta z przeprowadzonego badania – czy daje ono wymierne efekty, podnoszące jakość kształcenia na Uczelni. OSW powinna wprowadzić mechanizmy pozwalające na możliwie pełne wykorzystanie i jawność wyników ankietyzacji.

Studenci chwalą Wydział za świetną bazę i możliwość korzystania za darmo z basenu oraz ze zniżką z siłowni, atrakcyjne specjalności, dobre kanały informacyjne (e-mail, telefon, tablice ogłoszeń), bardzo dobre kontakty z dziekanatem i dobrą w nim obsługę. Dobrze oceniali możliwość angażowania się w aktywność pozadydaktyczną. Studenci angażują się w działalność koła naukowego, wolontariat i organizowanie imprez kulturalnych. Wyrażają bardzo pozytywną opinię o zajęciach praktycznych i warsztatach, które traktują jako dobre przygotowanie zawodowe. Cenią sobie możliwość nauki języków obcych, chociaż twierdzą, że deklaracja Uczelni o możliwości wyboru poziomu zaawansowania nie zawsze jest spełniana. Studenci *animacji turystyki i rekreacji* wybierają dwa języki obce.

Skarżyli się na brak parkingu, brak bezprzewodowego Internetu, zbyt drogie ksero, zbyt małą liczbę pomocy dydaktycznych na zajęciach warsztatowych i obciążenie trudnymi przedmiotami pod koniec dnia w czasie zjazdów na studiach niestacjonarnych (tego ostatniego nie potwierdza analiza planów zajęć).

W czasie spotkania z członkami Zespołu Wizytującego studenci byli zaskoczeni pytaniem o kwalifikacje i uprawnienia, które zapewnia im studiowany kierunek. Podchodzą do tego intuicyjnie, wnioskując z przedmiotów, jakie mają w planie studiów, oraz z praktyk, jakie odbywają. Jak nas poinformowali – wiedzą, gdzie będą mogli pracować na podstawie stron internetowych promujących specjalności i na podstawie przedmiotów studiów. Nie zdają sobie sprawy, że istnieją tu jakieś formalne wymogi i ograniczenia. Jest to wyraźne niedopatrzenie władz Wydziału i Uczelni.

2.2. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni.

W czasie spotkania podkreślano wiele mocnych stron Wydziału. Do najważniejszych zaliczono takie, jak:

- Dobrze wpisanie pedagogiki w potrzeby rynku w regionie Warmii i Mazur. Pedagogika, zdaniem pracowników, jest dobrą alternatywą dla młodzieży z obszarów zapóźnionych kulturowo. Wśród studentów zdarzają się osoby, które – jak powiedziano – mają trudności nawet z pisaniem, a studia na kierunku pedagogika umożliwiają im rozwój.

- Baza lokalowa. Oceniono ją bardzo wysoko, wskazując jako jeden z największych atutów Uczelni z uwagi na możliwość rozwijania przez młodzież studencką pozadydaktycznej aktywności. W tej kwestii wypowiedzi kadry są wyraźnie zbieżne z wypowiedziami studentów.

- Warunki do rozwoju naukowego na Uczelni. Pracownicy ocenili je wysoko i zgodnie podkreślali bardzo dobry klimat w tym obszarze. Wyrażali akceptację dla braku formalizacji w tym zakresie i braku strukturalnych ogniów pośredniczących między pracownikiem a Dyrektorem Generalnym OSW. W pełni akceptują możliwość uzyskania finansów od indywidualnej decyzji władz. Ich zdaniem skraca to drogę realizacji proponowanych przez nich projektów i zamierzeń. Ocenili to jako istotny walor Uczelni w porównaniu z uniwersytetami.

- Demokratyczny styl kierowania Uczelnią, wyrażający się w systemie rozpatrywania próśb. Brak struktury takiej jak Rada Wydziału nie budzi zastrzeżeń pracowników i oznacza w ich opinii, krótszą drogę decyzyjną.

- Stabilizacja kadry i stałe jej poszerzanie. Nie budziło niepokoju zatrudnienie kadry wchodzącej w skład minimum na granicy wystarczalności.

W zakresie osiągnięć naukowych wymieniano cykle konferencji mających postać corocznej organizacji Naukowego Forum Pedagogów oraz współpracę z Rosyjskim Państwowym Uniwersytetem im. Immanuela Kanta w Kaliningradzie. Nie znano przyczyn rezygnacji z dawniej realizowanego Programu Erasmus. Jako dobre wsparcie wskazano uczelniane czasopismo „Szkice Humanistyczne” (6 pkt. parametrycznych na liście ministerialnej czasopism), w którym także pedagodzy mogą publikować swoje artykuły. Jako bardzo satysfakcjonujące opisano finansowe wsparcie ze strony Uczelni wyjazdów konferencyjnych i organizacji konferencji własnych. Warunki do rozwoju naukowego prowadzą, zdaniem pracowników kadry, do takich osiągnięć jak: zagraniczna krótkoterminowa wymiana kadry i studentów, współpraca z Rosyjskim Państwowym Uniwersytetem im. Immanuela Kanta w Kaliningradzie, przygotowywany obecnie badawczy Projekt POKL, którego wstępna wersja została nam udostępniona.

W czasie spotkania bardzo często dokonywano porównań z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim, który został przez jedną z osób opisany jako konkurencyjne zagrożenie dla OSW (choć pojawił się też głos, by nie dokonywać porównań z innymi, ale z tym, co było, gdyż pokazuje to lepiej rozwój Wydziału). Między innymi sformułowano argumenty o:

- bardziej rygorystycznej ewaluacji ocenie pracowników niż na UWM,
- lepszych warunkach w zakresie bazy lokalowej niż uniwersyteckie,
- bardziej bezpośrednich i częstszych kontaktach studenta z pracownikiem; poinformowano o dyżurach odbywanych „co dwa tygodnie, a czasem nawet co tydzień” (co jednak wydaje się standardem akademickim),
- wyższej jakości kształcenia, a zwłaszcza sumienności w realizacji zajęć, np. wieczornych na studiach niestacjonarnych (co potwierdzają informacje uzyskane od studentów o sprawdzaniu obecności również na końcowych zajęciach),
- wyższej trosce władz Uczelni o bibliotekę,
- krótszej drodze załatwiania formalności związanych z aktywnością naukową.

Jako mocną stroną Wydziału w zakresie kształcenia, która odróżnia go od innych uczelni prywatnych, wskazano niezawężanie kształcenia do funkcji zawodowych i zachowanie równowagi między kształceniem zawodowym a ogólnohumanistycznym. Jako przykład wskazano podejmowane dyskusje nad charakterem przedmiotu *metodologia badań*, co dowodzi, zdaniem kadry, obecności refleksji nad jakością kształcenia.

Kadra nie dostrzega żadnej słabej strony Wydziału.

3. Informacja na temat działalności Biura Karier, monitorowania losów absolwentów i ocena podejmowanych w uczelni działań w tym zakresie.

W Uczelni działa Biuro Karier. Pomaga ono studentom i absolwentom w poszukiwaniu pracy gromadząc oferty różnych jednostek. W trakcie wizytacji Biuro oferowało kilkadziesiąt ofert pracy. Od 2007 r. Biuro organizuje „Nowoczesną Giełdę Pracy” (od 2007 r.), w której oprócz ofert dawców bierze udział Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

Biuro Karier prowadzi także badanie losów absolwentów. Każdy student kończący studia zgłasza się z kartą obiegową do Biura, które gromadzi w ten sposób adresy e-mailowe absolwentów, prosząc ich następnie o wypełnienie ankiety. Ankieta jest dostępna także na stronie internetowej Biura w wersji elektronicznej. W trakcie wizytacji kierownik Biura przedstawił opracowanie „Losy zawodowe absolwentów Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. Józefa Rusieckiego 2008/2009 – wykształcenie a rzeczywistość”, które potwierdza, że badania takie są prowadzone.

Na Wydziale są realizowane procedury zapewniania i oceny jakości, ale elementy systemu są niedopracowane. Mocną stroną jest jawność wyników ewaluacji i poczucie studentów, że ich głos w tej sprawie jest ważny. Zasady hospitacji zajęć wydają się niedemokratyczne i nie są uzasadnione, gdyż kompetencje dydaktyczne nie muszą iść w parze z osiągnięciami naukowymi. Niepokoi niezdolność kadry do rozpoznawania słabszych stron Wydziału, co uniemożliwia jego doskonalenie. Szczególnie pewne kwestie wymagają dopracowania:

- Niezbędne jest opracowanie dobrej ankiety ewaluacyjnej dla studentów zgodnie z zasadami ewaluacji przyjętymi w pedagogice.

- Warto potraktować inne uczelnie z regionu jako partnera do współpracy a nie konkurenta. Sprzyjałoby to kontaktom zewnętrznym Wydziału.

Część IV. Nauczyciele akademicy.

1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej.

Liczba nauczycieli akademickich jednostki:

Tabela nr 3.

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsce pracy*		Dodatkowe miejsce pracy*	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy				
Profesor	2	-	2(2)	-	-
Doktor habilitowany	6	-	4 (4)	2(2)	-
Doktor	9	-	4 (4)	4(4)	1
Pozostali	-	-	-	-	-
Razem	17	-	10	6	1

Wnioski: W ramach Wydziału Pedagogicznego zatrudnionych jest 17 nauczycieli akademickich w pełnym wymiarze czasu pracy oraz 1 w niepełnym, w tym 2 profesorów tytularnych, 6 doktorów habilitowanych oraz 9 doktorów. Dla 11 zatrudnionych osób (61,1%), Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy. Wszystkie osoby zatrudnione są na podstawie umowy o pracę. Trzon ogółu kadry Uczelni stanowią osoby ze stopniem naukowym doktora (55 %). Profesorowie stanowią ok. 11,1 %, doktorzy habilitowani 33,3%. Zebrane informacje pozwalają na stwierdzenie, że Uczelnia skupia się na zapewnieniu niezbędnej liczby nauczycieli akademickich do spełnienia wymagań minimum kadrowego.

Zatrudniony na stanowisku asystenta jeden z pracowników ma w umowie o pracę wyższe pensum, niż przewiduje to Uchwała Senatu. Załącznik dodatkowy nr IVa.

Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich pięciu latach, z wyodrębnieniem stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

Tabela nr 4.

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2006	2	-	-
2007	3	-	-
2008	4	-	-
2009	2	-	-
2010	-	-	-
Razem	11	-	-

Wnioski: Rozwój naukowy kadry jest skromny, na przestrzeni ostatnich 5 lat pracownicy jednostki obronili 11 doktoratów, nie uzyskali żadnej habilitacji, ani tytułu naukowego profesora.

Załącznik Nr 5 – Wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe.

2. Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku:

Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego 18 nauczycieli akademickich, w tym 2 osoby z tytułem naukowym profesora, 6 ze stopniem naukowy doktora habilitowanego i 10 doktorów.

- formalno-prawnych

Do minimum kadrowego wliczani są nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego. Ponadto w przypadku nauczycieli akademickich, którzy zgłoszeni są do minimum kadrowego studiów drugiego stopnia uczelnia stanowić musi podstawowe miejsce pracy (§ 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144 poz. 1048, z późn. zm.).

Dla wszystkich nauczycieli akademickich wliczonych do minimum kadrowego na bieżący rok akademicki zaplanowano osobiste prowadzenie na kierunku studiów i poziomie

kształcenia zajęć dydaktycznych w wymiarze przewidzianym przepisami prawa (§ 8 ust. 3 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego).

Oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego pozwoliły na stwierdzenie, że spełnione są warunki art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).

- merytorycznych

a) do minimum kadrowego na ocenianym kierunku „pedagogika” zostało zgłoszonych ośmiu samodzielnych pracowników nauki i dziesięciu doktorów, z których jeden zmarł nagle na krótko przed dokonywaną przez PKA akredytacją.

b) wymogi merytoryczne zaliczenia do minimum kadrowego na II stopniu studiów spełnia sześciu samodzielnych pracowników nauki, w tym pięciu z zakresu ocenianego kierunku studiów i jeden z dziedziny związanej z ocenianym kierunkiem studiów, natomiast w grupie doktorów pięć osób posiada dorobek z zakresu ocenianego kierunku studiów.

c) wymogi merytoryczne do minimum kadrowego na I stopniu studiów spełnia trzech samodzielnych pracowników nauki, w tym dwóch z zakresu ocenianego kierunku studiów i jeden z dziedziny związanej z ocenianym kierunkiem studiów, natomiast w grupie doktorów z zakresu ocenianego kierunku studiów wymóg ten spełnia sześć osób, w tym pięć z zakresu ocenianego kierunku studiów i jedna z dziedziny związanej z ocenianym kierunkiem studiów.

- sformułowanie jednoznacznego wniosku dotyczącego spełnienia wymagań w zakresie minimum kadrowego.

Oceniany kierunek nie spełnia wymogu minimum kadrowego na studiach II stopnia, gdyż w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora, dla których uczelnia jest podstawowym miejscem pracy brakuje jednej osoby (w związku z nagłą śmiercią jednej z osób ze stopniem naukowym doktora, która stanowiła minimum kadrowe na studiach drugiego stopnia) ponieważ skład minimum kadrowe dla tego poziomu kształcenia w Uczelni stanowi obecnie 11 nauczycieli akademickich (w tym 2 profesorów, 4 doktorów habilitowanych i 5 doktorów).

3. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów.

Stosunek nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku **spełnia** wymagania § 11 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Wynosi 1: 69 przy wymaganym 1:180.

3. Ocena obsady zajęć dydaktycznych, w tym zgodności tematyki prowadzonych zajęć z posiadanym dorobkiem naukowym, a także dostępności nauczycieli akademickich, udziału wykładowców z zagranicy oraz praktyki gospodarczej i społecznej.

Wydział zatrudnia dobrze wykwalifikowaną kadrę, w tym również osoby o wysokim autorytecie w naukach pedagogicznych, co stwarza szansę obcowania studentów z treściami na wysokim poziomie naukowym. Zdecydowana większość zajęć jest obsadzona zgodnie z posiadanymi przez kadrę kwalifikacjami i wymogami przedmiotu. Zachowana jest też zasada o przydzielaniu przedmiotów z subdyscypliny, w której specjalizuje się pracownik, co gwarantuje merytoryczność treści i świadczy o dobrej polityce kadrowej Uczelni.

Natomiast nie można zaakceptować prowadzenia dużej liczby wykładów przez osoby z dyplomem magistra. Z Regulaminu studiów Olsztyńskiej Szkoły Wyższej wynika (§ 8 p. 2), że wykłady na Uczelni są prowadzone przez osoby posiadające co najmniej stopień doktora. Dziekan w szczególnie uzasadnionych przypadkach może na czas określony przydzielić te zajęcia wybitnemu specjalście. Tymczasem z Raportu wynika, że na Wydziale nagminnie jest prowadzenie wykładów przez osoby ze stopniem magistra. Poza nielicznymi przypadkami osób o szerokim doświadczeniu praktycznym, pozostałe legitymują się np. ukończeniem dodatkowego kursu kwalifikacyjnego lub doskonalącego. Zarówno z uwagi na liczbę takich przypadków, jak i uzasadnienie merytoryczne, należy tę obsadę zajęć uznać za sprzeczną z Regulaminem Studiów.

4. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

W czasie spotkania podkreślano wiele mocnych stron Wydziału. Do najważniejszych zaliczono takie, jak:

- Dobre wpisanie pedagogiki w potrzeby rynku w regionie Warmii i Mazur. Pedagogika, zdaniem pracowników, jest dobrą alternatywą dla młodzieży z obszarów zapóźnionych kulturowo. Wśród studentów zdarzają się osoby, które – jak powiedziano – mają trudności nawet z pisaniem, a studia na kierunku pedagogika umożliwiają im rozwój.

- Baza lokalowa. Oceniono ją bardzo wysoko, wskazując jako jeden z największych atutów Uczelni z uwagi na możliwość rozwijania przez młodzież studencką pozadydaktycznej aktywności. W tej kwestii wypowiedzi kadry są wyraźnie zbieżne z wypowiedziami studentów.

- Warunki do rozwoju naukowego na Uczelni. Pracownicy ocenili je wysoko i zgodnie podkreślali bardzo dobry klimat w tym obszarze. Wyrażali akceptację dla braku formalizacji w tym zakresie i braku strukturalnych ogniw pośredniczących między pracownikiem a Dyrektorem Generalnym OSW. W pełni akceptują zależność uzyskania finansów od indywidualnej decyzji władz. Ich zdaniem skraca to drogę realizacji proponowanych przez nich projektów i zamierzeń. Ocenili to jako istotny walor Uczelni w porównaniu z uniwersytetami.

- Demokratyczny styl kierowania Uczelnią, wyrażający się w systemie rozpatrywania próśb. Brak struktury takiej jak Rada Wydziału nie budzi zastrzeżeń pracowników i oznacza w ich opinii, krótszą drogę decyzyjną.

- Stabilizacja kadry i stałe jej poszerzanie. Nie budziło niepokoju zatrudnienie kadry wchodzącej w skład minimum na granicy wystarczalności.

W zakresie osiągnięć naukowych wymieniano cykle konferencji mające postać corocznej organizacji Naukowego Forum Pedagogów oraz współpracę z Rosyjskim Państwowym Uniwersytetem im. Immanuela Kanta w Kaliningradzie. Nie znano przyczyn rezygnacji z dawniej realizowanego Programu Erasmus. Jako dobre wsparcie wskazano uczelniane czasopismo „Szkice Humanistyczne” (6 pkt. parametrycznych na liście ministerialnej czasopism), w którym także pedagodzy mogą publikować swoje artykuły. Jako bardzo satysfakcjonujące opisano finansowe wsparcie ze strony Uczelni wyjazdów konferencyjnych i organizacji konferencji własnych. Warunki do rozwoju naukowego prowadzą, zdaniem pracowników kadry, do takich osiągnięć jak: zagraniczna krótkoterminowa wymiana kadry i studentów, współpraca z Rosyjskim Państwowym Uniwersytetem im. Immanuela Kanta w Kaliningradzie, przygotowywany obecnie badawczy Projekt POKL, którego wstępna wersja została nam udostępniona.

W czasie spotkania bardzo często dokonywano porównań z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim, który został przez jedną z osób opisany jako konkurencyjne zagrożenie dla OSW (choć pojawił się też głos, by nie dokonywać porównań z innymi, ale z tym, co było, gdyż pokazuje to lepiej rozwój Wydziału). Między innymi sformułowano argumenty o:

- bardziej rygorystycznej ewaluacji ocenie pracowników niż na UWM,
- lepszych warunkach w zakresie bazy lokalowej niż uniwersyteckie,

- bardziej bezpośrednich i częstszych kontaktach studenta z pracownikiem; poinformowano o dyżurach odbywanych „co dwa tygodnie, a czasem nawet co tydzień” (co jednak wydaje się standardem akademickim),
- wyższej jakości kształcenia, a zwłaszcza sumienności w realizacji zajęć, np. wieczornych na studiach niestacjonarnych (co potwierdzają informacje uzyskane od studentów o sprawdzaniu obecności również na końcowych zajęciach),
- wyższej trosce władz Uczelni o bibliotekę,
- krótszej drodze załatwiania formalności związanych z aktywnością naukową.

Konkluzja: Zarówno studenci, jak i zatrudniona na Wydziale kadra zdecydowanie pozytywnie oceniają warunki pracy dydaktycznej, naukowej i rozwoju w tych zakresach. Widoczne zaangażowanie i zapał świadczą dobrze o Uczelni. Wskazana byłaby jedynie realistyczna ocena potencjału i słabszych stron Wydziału ze strony kadry naukowo-dydaktycznej, zwłaszcza w odniesieniu do realizowanych specjalności, poziomu prac dyplomowych i stanu zatrudnienia.

Zaskakuje wysoka aprobata pracowników dla braku kompetencji decyzyjnych zatrudnionej kadry i braku ustalonych reguł i kryteriów przyznawania finansów na działalność naukową i określanie w tej sytuacji stylu kierowania Uczelnią jako demokratycznego.

5. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich.

Teczki osobowe nauczycieli akademickich poddano analizie pod kątem wymagań rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika. Teczki osobowe podzielone są na trzy części, zgodnie z wymogami w/w rozporządzenia. Każda z części zawiera spis dokumentów. Dokumenty są ponumerowane. Teczki zawierają również potwierdzone kopie dyplomów (z wyjątkiem dyplomu doktora jednego z samodzielnych pracowników nauki) oraz aktualne zaświadczenia lekarskie i dokumenty potwierdzające ukończenie kursu za zakresu BHP.

Wnioski - Konieczna jest zmiana obsady wykładów i zatrudnienie osób legitymujących się dyplomem co najmniej doktora lub zmiana typu zajęć na ćwiczenia albo warsztaty.

Oceniany kierunek nie spełnia wymogu minimum kadrowego na studiach II stopnia, gdyż w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora, dla których uczelnia jest podstawowym miejscem pracy, brakuje jednej osoby.

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa.

1. Ocena działalności naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem badań związanych z ocenianym kierunkiem studiów, a także ich finansowania, uzyskiwanych grantów i systemu wspierania rozwoju własnej kadry. Ocena dorobku wydawniczego i wdrożeniowego. Nagrody za wyniki w pracy naukowej.

W Uczelni realizowane są badania naukowe z dyscypliny „pedagogika”, których zarówno ogólnopolski charakter, jak i poziom naukowy wskazują na spełnianie wymogu w zakresie kształcenia na studiach II stopnia. Z przygotowanego zestawienia wynika, że w trzech kolejnych latach pracownicy Wydziału opublikowali 64 monografie lub rozdziały w monografiach oraz 32 artykuły w recenzowanych czasopismach o zasięgu co najmniej krajowym.

Z udostępnionych danych wynika, że nakłady na badania własne w ostatnich trzech latach wyniosły 114 tysięcy złotych, na badania statutowe natomiast 101 tysięcy złotych. Brak jest jednak reguł, według których środki te są przyznawane. Nie przedstawiono też realizowanych tematów badań, uzyskanych efektów, sposobu rozliczania środków przeznaczonych na ten cel.

Warto natomiast podkreślić, że pracownicy naukowcy tej Uczelni składali w latach poprzednich wnioski na projekty badawcze finansowane przez MNiSW oraz na projekt badawczy w ramach konkursu organizowanego przez Urząd Marszałkowski

Oceniana jednostka organizuje konferencje naukowe, wśród których na uwagę zasługuje zorganizowane trzykrotnie (w latach 2008, 2009, 2010) Naukowe Forum Pedagogów oraz konferencja „Prawa dziecka prawami człowieka – wczoraj – dziś – jutro” (odbyta 27.11.2009 r.). Dorobek tych konferencji jest publikowany w monografiach lub czasopismach (np. w *Szkicach Humanistycznych*, które znajdują się na liście czasopism punktowanych MNiSW).

Na Wydziale Pedagogicznym OSW realizowana jest również działalność naukowa pracowników i w niewielkim zakresie studentów. Aktywni studenci są członkami Koła Naukowego, choć z opisu ich działań wynika, że jest to bardziej koło integracyjno-edukacyjne. Studenci biorą udział w sesjach studenckich kół naukowych, są też słuchaczami na konferencjach i sesjach naukowych organizowanych na Wydziale. W jednej z konferencji studentka studiów niestacjonarnych wzięła aktywny udział z wystąpieniem.

Pracownicy Wydziału prezentują swoje dokonania na konferencjach w całym kraju, sami również organizują konferencje przy pewnym poparciu (również finansowym) Władz Uczelni. Zorganizowano około 10 konferencji, ale nie zawsze jest jasna ich kwalifikacja

jakonaukowych. Szczególnym osiągnięciem jest organizacja cyklu konferencji „Naukowe Forum Pedagogów”, na którym podejmowana jest szeroka problematyka społeczna odnosząca się do prowadzonych na Wydziale specjalności. W Wydawnictwie OSW ukazują się recenzowane zbiory artykułów inspirowanych wystąpieniami pod redakcją naukową pracowników Wydziału.

Załącznik dodatkowy nr Va.

W czasie spotkania z pracownikami podkreślano wspieranie rozwoju młodej kadry przez władze Uczelni. Wszystkie wyjazdy konferencyjne uzyskują finansowanie. Kilkunastu pracowników zdobyło stopień naukowy doktora, co w Raporcie zostało uwidocznione jako wyraz działalności naukowej w ramach Wydziału. Jednak tylko jeden przewód doktorski został sfinansowany przez OSW, a część osób, która obroniła swoją dysertację jest zatrudniona na umowę zlecenie lub o dzieło.

Wsparcie w działalności naukowej jest własne Wydawnictwo OSW oraz kwartalnik „Szkice Humanistyczne”, punktowane na liście MNiSW (6 punktów).

W Raporcie wymieniono 13 instytucji jako te, z którymi OSW współpracuje w ramach badań naukowych i wymiany kadry.

2. Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych.

Na Wydziale Pedagogicznym Olsztyńskiej Szkoły Wyższej aktywnie działa Koło Naukowe Pedagogów i Studencka Grupa Animatorów Kultury „Fortis”.

Koło Naukowe Pedagogów organizuje wiele projektów dotyczących tematów związanych z wizytowanym kierunkiem studiów. Wśród nich są spotkania z praktykami, warsztaty, wycieczki a także konferencje z udziałem przedstawicieli różnych nurtów w dziedzinie pedagogiki. W planach znajduje się między innymi prowadzenie badań wśród studentów (najbliższe poświęcone będzie problemowi narkotyków i uzależnień). Członkowie Koła regularnie organizują spotkania organizacyjne, Uczelnia zapewnia niezbędne środki do funkcjonowania Koła. Środki na działalność zapewniają władze Uczelni. Działalność obejmuje m.in. wizyty w ośrodkach dla osób uzależnionych, spotkania z praktykami. W najbliższym czasie koło planuje przeprowadzenie badania wśród studentów dotyczącego używania substancji psychoaktywnych.

Studencka Grupa Animatorów Kultury „Fortis” zajmuje się realizacją projektów artystycznych, organizuje między innymi wystawy fotografii, przedstawiające pracowników Uczelni, spektakle (jasełka), pomaga również w promocji Uczelni w przestrzeni miejskiej (członkowie grupy, przebrani w kostiumy teatralne, zachęcali na miejskim rynku do podjęcia studiów). OSW zapewnia środki do funkcjonowania grupy. Koło Naukowe Pedagogów wspólnie z Studencką Artystyczną Grupą Animatorów Kultury „Fortis” zorganizowało 9 grudnia 2010 r. Starcie Tytanów „Młodzi – Młodzi, Starzy Młodzi razem”. Członkowie Grupy „Fortis” organizują na terenie Uczelni Wystawę Metro (fotograficzną), prezentują pracownika miesiąca, wystawiają jasełka dla pracowników i studentów, propagują poezję w centrum Olsztyna, współorganizują Juwenalia. Podczas spotkania studenci ujawnili silną identyfikację z kołem i grupą, w prace których są zaangażowani.

Załącznik Nr 6 – Działalność naukowa jednostki.

3. Ocena współpracy międzynarodowej, w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej.

Wydział nie realizuje dotychczas prac naukowych i dydaktycznych wspólnie z ośrodkami zagranicznymi. Planowana jest współpraca naukowa z Rosyjskim Państwowym Uniwersytetem im. I. Kanta w Kaliningradzie, z którym podpisano umowę w styczniu 2011. Zaangażowanych w jej realizację ma być kilkuosobowy zespół badawczy.

Konkluzja: Pracownicy Wydziału są aktywni naukowo, choć ocena dorobku w wymiarze publikacji jest utrudniona z uwagi na słabą sprawozdawczość wydziałową. Materiały dokumentujące dorobek i badania są wybiórcze i rozproszone. Brak jest dokładnego wykazu publikacji, jasnych kryteriów dla publikacji wliczanych do dorobku naukowego Wydziału, a niektóre zgromadzone kserokopie nie mają widocznego numeru ISBN lub ISSN i nie zawierają oświadczeń o afiliacji. Deklaracje afiliacyjne autorów, o których poinformowała Dziekan, nie zawsze mają odzwierciedlenie w informacji o autorze zamieszczonej pod jego nazwiskiem publikacji (patrz: załącznik). Wydział nie wykorzystuje potencjału kadrowego do nawiązania w szerszym zakresie naukowej współpracy krajowej i międzynarodowej.

Wskazane byłoby opracowanie reguł przyznawania środków na badania własne i badania statutowe oraz określenie podmiotów je prowadzących.

Wnioski

Stopień zaawansowania badań naukowych w Olsztyńskiej Szkole Wyższej jest dostateczny, natomiast ich internacjonalizacja bardzo słaba. Brakuje kryteriów przyznawania środków na działalność naukową oraz określenia problematyki badawczej realizowanej przez pracowników bądź zespoły.

- Słabym punktem Wydziału jest brak prac naukowych i dydaktycznych realizowanych wspólnie z ośrodkami zagranicznymi oraz brak oferty dla studentów związanej z możliwością uczestnictwa w programie ERASMUS. Na podkreślenie zasługuje organizowanie konferencji naukowych oraz publikowanie monografii.

Naukowy ruch studencki rozwija się dość prężnie. Uczelnia rozwój ten wspomaga właściwie.

- Należy wprowadzić i ujednoczyć sprawozdawczość naukową oraz wymagać jasnego określenia afiliacji publikowanych tekstów. Dobra sprawozdawczość wydziałowa umożliwi monitorowanie rozwoju pracowników i kierowanie wsparcia w odpowiednim kierunku.

- Warto, posiłkując się dobrymi doświadczeniami sprzed kilku lat, wznowić próby pisania aplikacji o zewnętrzne granty i projekty badawcze.

- Warto, w oparciu o posiadane zasoby kadrowe i bazowe, podnieść rangę kontaktów międzynarodowych i dążyć do podpisywania umów z zagranicznymi uczelniami.

- Celowe byłoby wznowienie współpracy międzynarodowej, zwłaszcza z krajami Unii Europejskiej, w tym podpisanie umów w Programie Erasmus.

Część VI. Baza dydaktyczna.

1. Ocena dostosowania bazy dydaktycznej, w tym sal wykładowych, pracowni i laboratoriów oraz ich wyposażenia, dostępu do komputerów i Internetu, zasobów bibliotecznych do potrzeb naukowych i dydaktycznych ocenianego kierunku, a także dostosowania bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Baza dydaktyczna stanowi mocną stronę akredytowanej jednostki. Jej powierzchnia wynosi około 8500 metrów kwadratowych. Bazę dydaktyczną tworzą: aula z nagłośnieniem na 344 miejsca, sala audytoryjna z nagłośnieniem na 120 miejsc, 64 sale dydaktyczne, 4 pracownie komputerowe działające w sieci z dostępem do Internetu oraz współpracujące z rzutnikiem medialnym, biblioteka z czytelnią udostępniająca książki i inne materiały edukacyjne w formie multimedialnej. W bibliotece znajdują się stanowiska komputerowe umożliwiające dostęp do Internetu. Łącznie – jak podano w Raporcie samooceny – uczelnia dysponuje 2651

miejscami siedzącymi w salach dydaktycznych i audytoryjnych. Do dyspozycji studentów i pracowników są także 3 bufety oferujące gorące posiłki i obiady, bogate zaplecze sportowe, w tym stadion, hala sportowa, basen i inne. W bibliotece znajduje się „pokój cichej nauki”, w uczelni udostępniono matkom z małymi dziećmi „pokój malucha”, w którym mogą one nakarmić lub przewinąć dziecko, spędzić z nim czas. Uczelnia posiada pokoje gościnne dla profesorów oraz dom studencki, w którym znajduje się ponad 30 miejsc.

Zasoby biblioteczne są dostosowane do potrzeb kierunku pedagogika, bowiem znajdują się w nich lektury wymieniane jako podstawowe w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Biblioteka prenumeruje 16 tytułów najważniejszych dla jakości kształcenia i prowadzonych badań naukowych czasopism pedagogicznych, ponadto 34 inne tytuły. Nie ma dostępu elektronicznego do zagranicznych baz czasopism naukowych. Budynki uczelni są wyposażone w podjazdy dla wózków inwalidzkich. Budynek główny posiada windę, pomiędzy poszczególnymi budynkami funkcjonują przejścia dostosowane do przejazdu wózków inwalidzkich. Na parkingu wydzielono miejsca postojowe dla osób niepełnosprawnych.

Zwraca uwagę estetyka pomieszczeń i korytarzy (ciągów komunikacyjnych). W narożnikach znajdują się kanapy, sofy, fotele, hole są zagospodarowane czasowymi wystawami, pomieszczenia są czytelnie oznaczone.

2. Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenia.

Studenci obecni na spotkaniu wysoko ocenili stan bazy dydaktycznej. Sale, w których odbywają się zajęcia, są w doskonałym stanie technicznym i posiadają właściwe wyposażenie. Wszystkie pomieszczenia są dla studentów dostępne do godziny 22.

Uczelnia odpłatnie udostępnia studentom całość swojego kompleksu sportowego. Według studentów ceny są niewygórowane.

Biblioteka Uczelni jest właściwie wyposażona, studenci nie zgłaszają również zastrzeżeń, jeśli chodzi o godziny jej otwarcia i obsługę. Doceniają przygotowywany przez Uczelnię pokój cichej pracy, w którym studenci mogą skupić się na nauce.

Uczelnia jest miejscem przystosowanym dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Obecni na spotkaniu poinformowali, że OSW inwestuje również w rozwój sportowy osób niepełnosprawnych, w ostatnim czasie zakupiła bowiem łódkę dla niepełnosprawnych.

Studenci bardzo pozytywnie wypowiadali się o Domu Studenckim OSW. Określili jego standard jako odpowiadający standardom hotelu. Docenili zarówno wyposażenie (m.in. stałe łącze internetowe), jak i cenę, którą uznali za niewygórowaną.

Na terenie Uczelni studenci mają dostęp do Internetu bezprzewodowego, jak i do dużej liczby stanowisk komputerowych.

W OSW działają trzy bufety. Obecni na spotkaniu studenci są zadowoleni z ich działalności.

Konkluzja: Baza dydaktyczna spełnia zatem wymagania związane z zapewnieniem warunków do studiowania na ocenianym kierunku studiów. Walorem uczelni jest bogate zaplecze sportowe, udostępniane studentom pedagogiki oraz troska o potrzeby studentów (pokój cichej nauki, pokój malucha).

Wnioski

Bazę dydaktyczną Olsztyńskiej Szkoły Wyższej z punktu widzenia spraw studenckich należy określić jako dobrą. Uczelnia umożliwia nie tylko właściwe zaplecze do zajęć dydaktycznych, ale wspomaga rozwój fizyczny studentów i zapewnia im miejsce do rekreacji i odpoczynku.

- Należy zapewnić bezprzewodowy dostęp do Internetu w budynku Wydziału.

Część VII. Sprawy studenckie.

1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni.

Samorząd Studencki OSW działa w oparciu o uchwalony przez siebie Regulamin, który budzi wątpliwości w kwestii braku określenia organu uchwałodawczego Samorządu Studenckiego, który według Ustawy ma prawo do wydawania opinii o stanowionym prawie wewnętrznym. Część kompetencji takiego organu posiada Zarząd, nazwany w Regulaminie „najważniejszym organem wykonawczym”.

Władze Samorządu oceniają swoje relacje z Uczelnią jako doskonałe. Uczelnia zapewnia Samorządowi właściwe pomieszczenie biurowe wraz z niezbędnym wyposażeniem. Samorząd nie posiada stałego budżetu, Uczelnia finansuje konkretne projekty przedstawiane przez jego władze. Samorząd taki sposób wypełniania ustawowego obowiązku przez Uczelnię uważa za właściwy i korzystny. Jednocześnie podkreśla całkowity brak barier biurokratycznych, utrudniających jego działalność.

Samorząd OSW realizuje wiele ciekawych inicjatyw. Oprócz imprez integracyjnych (Otrzęsiny, Po-sesja) i Juwenaliów, realizowanych oddzielnie od słynnej „Kortowiady”

Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego, pojawiają się projekty takie jak „Loteriada” – studenci co miesiąc mogą wygrać nagrody fundowane przez sponsorów, gdy odpowiedzą na kilka pytań dotyczących firm, biorących udział w akcji. Wspólnie z Kołami Naukowymi i Grupą „Fortis” organizowane są konferencje i wyjazdy. Samorząd wspomaga Uczelnię w jej promocji na Targach Edukacyjnych w Trójmieście oraz redaguje uczelnianą gazetkę „Dialog”.

2. Ocena systemu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki.

Uczelnia przedstawiła dokumenty traktujące o podziale procentowym środków przeznaczanych na stypendia o charakterze socjalnym i naukowym – ustawowy wymóg, określony w artykule 174 ust. 2, przyznania na stypendia i inne świadczenia socjalne środków nie mniejszych niż na stypendia za wyniki w nauce, jest spełniony.

W Olsztyńskiej Szkole Wyższej w sposób wzorowy przebiega zarówno procedura przyznawania świadczeń pomocy materialnej jak i cała dokumentacja stypendialna. Poprawne decyzje administracyjne, zgodne z artykułem 207, ust. 1 Ustawy doręczane są studentom i są częścią dokumentacji przebiegu studiów. Zarówno w Komisji Stypendialnej jak i Odwoławczej Komisji Stypendialnej studenci stanowią większość składu (zgodnie z art. 177 ust. 3).

Studenci są w pełni zaznajomieni z obowiązującym w uczelni systemem pomocy materialnej.

3. Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

Odbyły się dwa spotkania z zespołem oceniającym. W pierwszym brali udział studenci aktywnie działający w Samorządzie i Kołach Naukowych. Na drugie stawili się studenci wizytowanego kierunku. Zdecydowana większość studentów jest bardzo zadowolona ze swoich studiów i pozytywnie ocenia funkcjonowanie Uczelni.

Wśród zalet studenci wymieniają między innymi doskonale funkcjonującą bazę dydaktyczną, sprawną i profesjonalną opiekę administracyjną, a także przede wszystkim możliwość rozwijania swoich pasji poza zajęciami dydaktycznymi, co Uczelnia umożliwia im nie tylko poprzez praktyki zawodowe, ale również aktywne wspierania studenckiego ruchu naukowego.

Podczas spotkania studenci podkreślili również, że walorem studiów w OSW jest silne poczucie przynależności do grupy osób, których łączą nie tylko więzi wypełnianych obowiązków, ale również pasja i czas spędzany poza zajęciami dydaktycznymi, co – według obecnych na spotkaniu – często nie ma miejsca na dużych uczelniach państwowych.

Studenci nie zgłosili żadnych negatywnych uwag dotyczących funkcjonowania Uczelni. Wszystkie szczegółowe opinie zostały umieszczone w pozostałych częściach raportu.

Wnioski

Uczelnia w pełni spełnia wymagania dotyczące oceny spraw studenckich i systemu pomocy materialnej.

Część VIII. Dokumentacja toku studiów.

Ocena zgodności prowadzonej w uczelni dokumentacji toku studiów, w tym albumu studentów, księgi dyplomów, teczek osobowych studentów i absolwentów, kart egzaminacyjnych i indeksów, wydawanych dyplomów i suplementów z przepisami prawa.

Dokumentacja toku studiów prowadzona jest przez dziekanat Wydziału Pedagogicznego.

Album studentów oraz księga dyplomów prowadzone są centralnie w formie papierowej. W albumie studenta oraz w księdze dyplomów znajdują się wszystkie elementy określone w § 9 ust. 3 oraz § 11 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634 z późn zm.).

Rejestr legitymacji i indeksów prowadzony jest poprawnie.

Protokoły zaliczeń. Prowadzone są zgodnie z § 10 ust. 1 powyższego rozporządzenia. Zawierają: nazwę przedmiotu, którego dotyczy zaliczenie lub egzamin, imiona i nazwiska studentów, numery albumów, oceny, datę i podpis osoby zaliczającej lub przeprowadzającej egzamin.

Analizie poddano również tečky osobowe studentów (w tym: nowo przyjętych, urlopowanych, skreślonych z listy studentów oraz przyjętych w trybie przeniesienia) oraz absolwentów. Analizując akta osobowe pod kątem rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów stwierdzono, iż są one prowadzone w sposób prawidłowy i zawierają wymagane dokumenty, tj.: oryginał lub odpis świadectwa dojrzałości, ankietę osobową studenta, poświadczoną przez Uczelnię fotokopię dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, aktualną fotografię kandydata, dokumenty postępowania

kwalifikacyjnego, kopię decyzji o przyjęciu na studia, podpisany przez studenta akt ślubowania, karty okresowych osiągnięć studenta, a także potwierdzenie odbioru legitymacji studenckiej i indeksu.

W teczkach osób, których przyjęto na studia (w tym również w trybie przeniesienia), udzielno urlopu i skreślono z listy studentów znajdują się stosowne podania i decyzje.

Ponadto we wszystkich pozostałych indywidualnych sprawach studenckich wydawane są decyzje spełniające wymogi ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.). Należy jednak zwrócić uwagę iż w decyzji o przyjęciu na studia nie należy wpisywać, że kandydat został przyjęty na kierunek w danej specjalności, bowiem nie wynika to z uchwały rekrutacyjnej według której kandydat przyjmowany jest tylko na kierunek studiów.

W teczkach absolwentów znajduje się m.in.: egzemplarz pracy dyplomowej, recenzje pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego, dyplom ukończenia studiów wraz z suplementem egzemplarz do akt oraz potwierdzenie odbioru dyplomu i jego odpisu.

Indeksy wypełniane są poprawnie.

Karty okresowych osiągnięć studenta sporządzane są poprawnie.

Dyplomy i suplementy. Dokumenty związane z procesem dyplomowania. Dyplomy i suplementy do dyplomu wydawane są zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie rodzajów tytułów zawodnych nadawanych absolwentom studiów i wzorów dyplomów oraz świadectw wydawanych przez uczelnie (Dz. U. Nr 11, poz. 61). Zwraca się jednak uwagę, iż w suplemencie do dyplomu w punkcie dotyczącym standardu kształcenia, oprócz rozporządzenia ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego określającego standardy kształcenia, nie należy wpisywać uchwały rekrutacyjnej, która obowiązywała przy przyjęciu na studia danego absolwenta, bowiem uchwała taka nie określa standardu kształcenia dla wnioskowanego kierunku.

Część IX. Podsumowanie.

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia..

Tabela nr 5.

Część raportu	Nazwa Standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta				x	
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania			x		
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna				x	
Cz. II	Efekty kształcenia				x	
Cz. V	Badania naukowe			x		
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości			x		
Cz. VI	Baza dydaktyczna		x			
Cz. I, VII	Sprawy studenckie		x			
Cz. I, IV, VII	Kultura prawna uczelni i jednostki			x		
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem		x			
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia					x

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku w wizytowanej jednostce oraz ewentualne zalecenia.

a. Oceniany kierunek studiów bardzo dobrze wpisuje się w misję i strategię rozwoju Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. Józefa Rusieckiego w Olsztynie. Uczelnia dysponuje znakomitą bazą dydaktyczną (biblioteka, sale dydaktyczne, ich wyposażenie, kampus i dostęp do własnych obiektów sportowo-rekreacyjnych), bardzo dobrą kadrami akademicką, dużym doświadczeniem oraz dorobkiem w zakresie kształcenia na kierunku pedagogika. Bardzo dobrze oceniane są relacje między studiującymi a kadrami akademicką i administracyjną Uczelni oraz wysoka dbałość o praktyki zawodowe. Prężnie rozwija się studencki ruch naukowy oraz prowadzona jest działalność naukowo-wydawnicza tego środowiska.

b. Przebieg wizytacji, analiza dokumentów i rozmowy z pracownikami oraz studentami pozwalają na stwierdzenie, że oceniany kierunek studiów II stopnia dysponuje granicznym potencjałem rozwojowym na Uczelni. Ważne jest zatem, aby ten

potencjał został był wzmacniany. Chcąc bowiem kontynuować kształcenie na studiach II stopnia władze Uczelni muszą zatrudnić nauczyciela akademickiego ze stopniem naukowym doktora zgodnie z obowiązującym w tym zakresie standardem formalno-prawnym i merytorycznym.

- c. Należy powierzać wykłady na studiach II stopnia osobom, które mają co najmniej stopień naukowy doktora, gdyż nie są to studia zawodowe.
- d. W związku z powołaniem Wydziału jako podstawowej jednostki organizacyjnej dla ocenianego kierunku studiów, należy stworzyć możliwości partycypowania studentów w wypowiedaniu się w sprawach, które gwarantuje im art. 67 ust. 4 Ustawy, chociażby w ramach powołanego Zespołu Pedagogiki.
- e. Konieczne jest opracowanie sylwetek absolwentów i wyeliminowanie wskazanych uchybień czy rozbieżności w przypisaniu zajęciom punktów ECTS oraz w planach i sylabusach.
- f. Uczelnia powinna uruchomić współpracę międzynarodową i podpisać umowy z zagranicznymi szkołami wyższymi w krajach Unii Europejskiej, by w ramach Erasmusa była możliwa wzajemna wymiana studentów i nauczycieli akademickich.
- g. Należy objąć większą kontrolą tematykę prac dyplomowych na ocenianym kierunku studiów tak, by nie dopuszczać rozpraw, których autorzy podejmują badania z innych dyscyplin wiedzy oraz zwiększyć kontrolę jakości merytorycznej tych prac ze względu na zdarzający się brak samodzielności w ich opracowywaniu. Opieki nad pracami dyplomowymi nie powinny pełnić osoby, które mimo posiadanego wykształcenia z dziedziny związanej z ocenianym kierunkiem studiów, nie są w stanie uwzględnić standardów merytorycznych tak w zakresie podejmowanej problematyki, jak i metodologii badań.
- h. Potrzebna jest większa aktywność w zakresie wspomagania nauczycieli akademickich w ich rozwoju naukowym, szczególnie młodych pracowników naukowych ze

stopniem doktora, by podejmowali się badań i publikowali rozprawy, które staną się ich dorobkiem habilitacyjnym. Należy określić zasady, na podstawie których pracownicy naukowo-dydaktyczni mogą ubiegać się o środki na dofinansowanie działalności badawczej z budżetu Uczelni oraz je rozliczać. W sprawozdaniach nauczycieli akademickich należy zwrócić uwagę na wskazywanie afiliowanych przy OSW publikacji i udziału w konferencjach naukowych.

- i. w przypadku stwierdzenia niesamodzielności pracy dyplomowej studenta należy przekazać zbadanie sprawy komisji dyscyplinarnej, a gdy okaże się ona plagiatem, skierować wniosek do prokuratury.
- j. Podstawowe pensum dydaktyczne asystenta musi być zgodne z przyjętą Uchwałą Senatu, toteż należy dostosować umowę jednego z nich do obowiązujących regulacji.

Raport sporządził:

prof. dr hab. Bogusław Śliwerski

_ W odpowiedzi na raport Władze Uczelni i Wydziału odniosły się do sformułowanych w raporcie uwag przedstawiając dodatkowe informacje, wyjaśnienia i stosowne dokumenty, nie uzasadniają one jednak zmiany uprzednio sformułowanych ocen.